EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.7.2021
COM(2021) 557 final

2021/0218 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652

{SEC(2021) 657 final} - {SWD(2021) 620 final} - {SWD(2021) 621 final} - {SWD(2021) 622 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa rohelises kokkuleppes on seatud eesmärk saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus viisil, mis aitab kaasa Euroopa majandusele, majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Selleks tuleb vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 55 % võrra, nagu kinnitas Euroopa Ülemkogu 2020. aasta detsembris. See omakorda nõuab taastuvate energiaallikate oluliselt suuremat osakaalu lõimitud energiasüsteemis. Taastuvenergia direktiivis sätestatud praegune ELi eesmärk, et 2030. aastaks peaks taastuvenergia osakaal olema vähemalt 32 %, ei ole piisav ning seda tuleb vastavalt kliimaeesmärgi kavale suurendada tasemele 38–40 %. Samal ajal on selle kõrgema eesmärgi saavutamiseks vaja eri sektorites võtta uusi kaasnevaid meetmeid kooskõlas energiasüsteemi lõimimise strateegia, vesinikustrateegia, avamere taastuvenergia strateegia ja elurikkuse strateegiaga.

Taastuvenergia direktiivi muutmise üldeesmärk on suurendada 2030. aastaks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamist, edendada energiasüsteemi suuremat lõimimist ning aidata saavutada kliima- ja keskkonnaeesmärke, sealhulgas elurikkuse kaitse eesmärke, ning seeläbi tegeleda globaalse soojenemise ja elurikkuse kadumisega seotud põlvkondadevaheliste probleemidega. Praegune taastuvenergia direktiivi muutmine on väga oluline, et saavutada kõrgem kliimaeesmärk ning kaitsta meie keskkonda ja tervist, vähendada energiasõltuvust ning aidata edendada ELi juhtpositsiooni tööstuses ja tehnoloogia valdkonnas, samuti soodustada töökohtade loomist ja majanduskasvu.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Taastuvenergia direktiiv on peamine ELi õigusakt, milles käsitletakse taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamist. Taastuvenergia direktiivi läbivaatamisest üksi ei piisa. See moodustab osa laiemast tööst, mis hõlmab ka muid energia- ja kliimaalaseid õigusakte ja poliitikaalgatusi, mis on loetletud Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskavas ning komisjoni 2021. aasta tööprogrammis pealkirja „pakett „Eesmärk 55“ (*Fit for 55*)“ all. Taastuvenergia direktiivi muutmise ettepanek on kooskõlas alljärgnevaga:

i. ELi heitkogustega kauplemise süsteem, arvestades, et CO_2 hinnastamine toimib kõige paremini koostoimes regulatiivsete meetmetega;

ii. energiatõhususe direktiiv, millega soodustatakse taastuvenergia tõhusat kasutamist lõppkasutussektorites;

iii. hoonete energiatõhususe direktiiv, kus on kehtestatud asjakohased taastuvenergiaga seotud energiatõhususnõuded;

iv. ökodisaini direktiiv, millega innustatakse tarbijaid loobuma fossiilkütustel töötavatest seadmetest;

v. LULUCFi määrus, millega innustatakse ettevõtjaid algatama heite vähendamise projekte biomassi saamiseks;

vi. energia maksustamise direktiiv, millega tagatakse, et hindadega edendatakse kestlikke tavasid ning stimuleeritakse tootmist ja kasutamist;

vii. jõupingutuste jagamist käsitlevad õigusaktid, millega on kehtestatud siduvad kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid taastuvenergia direktiivi kohaldamisalasse kuuluvates sektorites, nagu transport, hooned, põllumajandus ja jäätmekäitlus;

viii. kütusekvaliteedi direktiiv, millega toetatakse taastuvkütuste ja vähese CO_2-heitega kütuste kasutamist transpordis;

ix. alternatiivkütuste taristu direktiiv, millega toetatakse alternatiivkütuste taristu, sealhulgas elektrisõidukite laadimispunktide ning maagaasi- ja vesinikutankimispunktide kasutuselevõttu;

x. ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega kehtestatakse üleeuroopalise energiataristu suunised ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 347/2013[1].

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb peamiselt Euroopa Liidu toimimise lepingu[2] (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 194 lõikel 2, kus on sätestatud õiguslik alus uute ja taastuvate energiaallikate väljaarendamiseks, mis on üks liidu energiapoliitika eesmärke vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 194 lõike 1 punktile c. Ka käesoleva ettepanekuga muudetav taastuvenergia direktiiv võeti 2018. aastal vastu ELi toimimise lepingu artikli 194 lõike 2 alusel. Sellele lisandub ELi toimimise lepingu artikkel 114 (siseturuga seotud õiguslik alus), et muuta kütusekvaliteeti käsitlevat direktiivi 98/70/EÜ, mis sellel artiklil põhineb.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Vajadus ELi tasandi meetmete järele

Säästva taastuvenergia kulutõhus ja kiirendatud korras arendamine paremini lõimitud energiasüsteemi raames on eesmärk, mida liikmesriigid ei suuda piisaval määral saavutada üksi tegutsedes. Vaja on ELi tasandi lähenemisviisi, et pakkuda liikmesriikidele õigeid stiimuleid, mis aitaks neil erineval ambitsioonikuse tasemel ja koordineeritud viisil kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist, st üleminekut fossiilkütustel põhinevalt traditsiooniliselt energiasüsteemilt energiatõhusamale energiasüsteemile, milles energiat toodetakse taastuvatest allikatest. Võttes arvesse, et liikmesriikidel on erinevad energiapoliitika põhimõtted ja prioriteedid, aitavad ELi tasandi meetmed võrreldes ainult riigi või kohaliku tasandi meetmetega suurema tõenäosusega saavutada eesmärki suurendada taastuvenergia kasutuselevõttu.

ELi lisaväärtus

ELi tasandi taastuvenergiameetmed pakuvad lisaväärtust, sest need on tõhusamad ja tulemuslikumad kui üksikute liikmesriikide meetmed. Sel viisil välditakse lähenemisviiside killustatust ja lähenetakse Euroopa energiasüsteemi ümberkujundamisele koordineeritud viisil. Nende meetmetega vähendatakse kasvuhoonegaaside netoheidet ja saastust, kaitstakse elurikkust, kasutatakse ära siseturu eeliseid ning mastaabisäästust ja Euroopa tasandi tehnikaalasest koostööst saadavat kasu ning tagatakse investeerimiskindlus kogu ELi hõlmava õigusraamistikuga. Selleks et suurendada taastuvenergia osakaalu energia lõpptarbimises ELis, peab iga liikmesriik andma oma panuse. Liikmesriikide panused on ambitsioonikamad ja kulutõhusamad, kui need on ajendatud kokkulepitud ühisest õigus- ja poliitikaraamistikust.

[1] COM(2020) 824 final.
[2] ELT C 326, 26.10.2012, lk 1.

- **Proportsionaalsus**

Eelistatavat poliitikavariantide paketti peetakse proportsionaalseks ning see põhineb võimalikult suurel määral käimasoleval poliitikakujundamisel. Mitme variandi puhul on kindlaks määratud saavutatav sihtväärtus või -tase, kuid nende saavutamise viisid on jäetud liikmesriikide otsustada. Liikmesriikidele kehtestatavaid kohustusi ning neile eesmärkide saavutamiseks võimaldatavat paindlikkust peetakse sobivalt tasakaalustatuks, arvestades, et kliimaneutraalsuse saavutamine on tungivalt vajalik (vt käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangu (SWD (2021) XXX) punktid 3.3 ja 7.5).

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek hõlmab direktiivi muutmist. Arvestades, et taastuvenergia direktiiv võeti vastu suhteliselt hiljuti, piirdub praegune muutmine sellega, mida peetakse vajalikuks, et aidata kulutõhusal viisil saavutada liidu 2030. aasta kliimaeesmärk, ning tegemist ei ole direktiivi täieliku muutmisega. Seega ei peeta uuesti sõnastamist asjakohaseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloomustus

Esialgne mõjuhinnang (tegevuskava) oli tagasiside kogumiseks üldsusele kättesaadav 3. augustist 21. septembrini 2020. Laekus 374 vastust sidusrühmadelt 21 liikmesriigist ja seitsmest ELi-välisest riigist. Enamik vastanuid olid äriühingud või ettevõtjate ühendused, nendele järgnesid vabaühendused, anonüümsed isikud ja kodanikud. Peale selle algatas komisjon 17. novembril 2020 kooskõlas komisjoni parema õigusloome eeskirjadega avaliku veebikonsultatsiooni, mis kestis 12 nädalat. Küsimustik sisaldas valikvastustega ja avatud küsimusi mitmesugustel taastuvenergia direktiivi muutmisega seotud teemadel. Kokku laekus 39 046 vastust. Sidusrühmadelt küsiti arvamust ka kahel seminaril – esimene toimus 11. detsembril 2020 (peaaegu 400 osalejat) ning teine 22. märtsil 2021 (peaaegu 1 000 osalejat).

Sidusrühmade arvamuste kokkuvõte

Enamikus avalikul veebikonsultatsioonil esitatud vastustest (80 %) eelistati kõrgemat taastuvenergia eesmärki kooskõlas kliimaeesmärgi kavaga (43 %) või kõrgemat eesmärki (37 %). 61 % vastanutest pooldas siduvat eesmärki nii ELi kui ka riigi tasandil. Kaks peamist valdkonda, mille puhul peeti vajalikuks täiendavaid jõupingutusi, olid transport ning küte ja jahutus, kusjuures enamik leidis, et mõlemas valdkonnas tuleks seada kõrgemad eesmärgid vähemalt kliimaeesmärgi kavaga ette nähtud tasemel. Enam kui 38 000 osaleja koondvastuses avaldati arvamust, et biomass tuleks taastuvate energiaallikate loetelust välja jätta ning bioenergia kasutamist tuleks piirata üksnes kohalikele jäätmetele ja jääkidele. Ametiühingute, ettevõtjate ja enamiku avaliku sektori asutuste esindajad aga leidsid, et kehtivaid biomassi säästlikkuse kriteeriume ei ole vaja muuta.

Sidusrühmadelt avaliku veebikonsultatsiooni ja seminaride käigus kogutud arvamusi võeti arvesse mõjuhinnangus asjaomaste poliitikavaldkondade eri poliitikavariantide koostamisel.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Taastuvenergiapoliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks saadi tehnilist tuge väliselt töövõtjalt (Trinomics) uuringu kujul. Tõendusbaas hõlmas ka kliimaeesmärgi kava jaoks

koostatud mõjuhinnangut, komisjoni hinnangut liikmesriikide energia- ja kliimakavade kohta ning taastuvenergia kasutuselevõttu käsitlevat 2020. aasta arenguaruannet.

Lisaks lähtuti mõjuhinnangus ka alljärgnevatest uuringutest:

- „Technical support for renewables policy development and implementation: enhanced efficiency through sector integration“ (Tehniline tugi taastuvenergiapoliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks: tõhususe suurendamine energiasüsteemi lõimimise abil);
- „Renewable Cooling under the Revised Renewable Energy Directive“ (Taastuvenergial põhinev jahutus muudetud taastuvenergia direktiivi kohaselt);
- „Renewable Space Heating under the Revised Renewable Energy Directive“ (Taastuvenergial põhinev ruumiküte muudetud taastuvenergia direktiivi kohaselt);
- „Policy support for heating and cooling decarbonisation“ (Poliitiline toetus kütte ja jahutuse CO_2-heite vähendamiseks);
- „Regulatory and market conditions of District Heating and Cooling“ (Kaugkütte ja -jahutuse regulatiivsed ja turutingimused);
- „Potentials and levels for the electrification of space heating in buildings“ (Hoonete ruumikütte elektrifitseerimise potentsiaal ja tase);
- „Renewable Heating and Cooling Pathways, Measures and Milestones for the implementation of the recast Renewable Energy Directive and full decarbonisation by 2050“ (Taastuvenergial põhinevad kütte- ja jahutustehnoloogiad, meetmed ja vahe-eesmärgid uuesti sõnastatud taastuvenergia direktiivi elluviimiseks ja täielikuks dekarboniseerimiseks 2050. aastaks);
- „Technical assistance to assess the potential of renewable liquid and gaseous transport fuels of non-biological origin (RFNBOs) as well as recycled carbon fuels (RCFs), to establish a methodology to determine the share of renewable energy from RFNBOs as well as to develop a framework on additionality in the transport sector“ (Tehniline abi eesmärgiga hinnata muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste potentsiaali, et luua metoodika muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelatest ja gaasilistest transpordikütustest toodetud taastuvenergia osakaalu määramiseks ning töötada välja raamistik täiendavuse kohta transpordisektoris);
- „Simplification of Permission and Administrative Procedures for RES Installations“ (Taastuvenergia käitiste loa- ja haldusmenetluste lihtsustamine);
- „Establishing technical requirements & facilitating the standardisation process for guarantees of origin on the basis of Directive(EU) 2018/2001“ (Direktiivi (EL) 2018/2001 kohaste päritolutagatiste tehniliste nõuete kehtestamine ja protsessi standardimise hõlbustamine);
- „Technical assistance for assessing options to establish an EU-wide green label with a view to promote the use of renewable energy coming from new installations“ (Tehniline abi, et hinnata võimalusi luua kogu ELi hõlmav ökomärgis, et edendada uutest käitistest saadava taastuvenergia kasutamist);

- „Assessment of the potential for new feedstocks for the production of advanced biofuels“ (Hinnang täiustatud biokütuste tootmiseks kasutatavate uute lähteainete potentsiaali kohta; ENER C1 2019-412);
- „Support for the implementation of the provisions on ILUC set out in the Renewable Energy Directive“ (Toetus maakasutuse kaudset muutust käsitlevate taastuvenergia direktiivi sätete rakendamiseks; ENER/C2/2018-462);
- „The use of woody biomass for energy production in the EU“ (Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanne puidu biomassi kasutamise kohta ELi energiatootmises, 01/2021);
- „Scoping study setting technical requirements and options for a Union Database for tracing liquid and gaseous transport fuels“ (Hindamisuuring, milles kehtestatakse vedelate ja gaasiliste transpordikütuste jälgimist võimaldava liidu andmebaasi tehnilised nõuded ja valikuvariandid).

Mõjuhinnang

Ettepanekule lisatud mõjuhinnang koostati modelleerimise, sidusrühmade arvamuste ja talitustevahelise rühma esitatud andmete alusel. Aruanne esitati õiguskontrollikomiteele 10. märtsil 2021. 19. aprillil 2021 esitas õiguskontrollikomitee mõjuhinnangu kohta esimese arvamuse ning pärast seda, kui mõjuhinnang esitati uuesti, avaldati 19. mail teine arvamus.

Sellel taustal analüüsiti mõjuhinnangus erinevaid variante, et aidata taastuvenergia direktiivi muutmisega tulemuslikult ja tõhusalt kaasa ajakohastatud eesmärgi saavutamisele laiema poliitikapaketi „Eesmärk 55“ raames.

Seoses **taastuvenergia üldeesmärgi** tasemega ei võimaldaks variant 0 (muudatusi ei tehta) tagada, et kogu ELis kehtestataks taastuvenergia osakaalu eesmärgiks 38–40 % energia lõpptarbimisest. Variant 2 (kõrgem eesmärk kui 40 %) võib viia kliimaeesmärgi ületamiseni ning see ei pruugi olla kooskõlas ELi muude õigusaktidega. Variandil 1 (miinimumeesmärk vahemikus 38–40 %) ei ole seega puudusi ning seepärast on see eelistatav variant, mida peetakse tulemuslikuks. Mis puudutab eesmärgi laadi, siis ehkki variant 1 (riiklikud siduvad eesmärgid) oleks kõige tulemuslikum viis, kuidas suurendada taastuvenergia osakaalu, tõstataks see subsidiaarsusega seotud küsimusi. Taastuvenergia eesmärgi saavutamise oluline alustala on käimasolev energialiidu juhtimise protsess. 2020. aastal lõppenud esimene riiklike kavade läbivaatamise protsess osutus tulemuslikuks, arvestades, et riiklikud panused olid ühiselt piisavalt ulatuslikud, et saavutada liidu tasandil 2030. aastaks seatud siduv taastuvenergia eesmärk. Energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse alusel peavad liikmesriigid esitama 2023. aasta juuniks oma lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni kavandi ning saavad selles juba kirjeldada, kuidas nad kavatsevad saavutada 2030. aastaks seatud kõrgema eesmärgi. Praeguse süsteemi tulemuslikkust ja ülesehitust arvestades on eelistatav variant 0 (ELi siduva eesmärgi säilitamine ja vabatahtlikud panused riikidelt).

Kütte ja jahutuse puhul ei ajenda variant 1 (mitteregulatiivsed meetmed) liikmesriike tegema rohkem jõupingutusi selleks, et taastuvenergia osakaal kütte- ja jahutussektoris suureneks keskmiselt vähemalt 1,1 protsendipunkti aastas. Kütte- ja jahutussektoris kasutatava taastuvenergia osakaalu puhul kliimaeesmärgi kavaga ettenähtud ELi näitaja teisendamist kõigi liikmesriikide lõikes ühtseks siduvaks kõrgemaks keskmiseks aastaseks osakaaluks (nagu on ette nähtud variandiga 3b) ei peeta proportsionaalseks, ehkki see on kõige tulemuslikum variant. 2030. aastaks saavutatava taastuvenergia osakaalu saab ühtlasi kindlaks määrata variandiga 3c ette nähtud eesmärgina, kuid sellega kaldutaks kehtivast mudelist

kõrvale ja see võib takistada juba käimasolevaid jõupingutusi rakendamisel. Samal ajal kehtestataks sellega selgelt 2030. aastaks saavutatav lõpp-eesmärk. Variant 3a koos asjakohaselt kavandatud sektoripõhiste ja ELi võrdlusalustega hoonetes ja tööstuses kasutatava taastuvenergia jaoks (variant 3d) aitaks tulemuslikult tagada õiged ajendid nende sektorite edasiseks lõimimiseks energiasüsteemi. Variandiga 3a kehtestataks taastuvenergia osakaalu kasvu jaoks kindel miinimummäär – minimaalne nõutav jõupingutus oleks praegune esialgne kasv 1,1 protsendipunkti aastas, millele lisatakse liikmesriigipõhine lisamäär, et jaotada 2030. aasta taastuvenergia eesmärgi saavutamiseks vajalikud täiendavad jõupingutused liikmesriikide vahel ümber vastavalt SKP-le ja kuludele. Liikmesriikide vastavad täiendavad kasvumäärad võivad aidata hinnata iga liikmesriigi kütte- ja jahutussektoris vajalike jõupingutuste suhtelist ambitsioonitaset, ent samuti võivad need aidata vähendada vahet juhul, kui muudes sektorites kui kütte- ja jahutussektoris ei õnnestuks saavutada üldist taastuvenergia eesmärki (38–40 %). Samuti kaalutakse selle variandi puhul võimalust kasutada võrdlusalust seoses taastuvenergia kasutamisega hoonesektoris.

Variandis 2a sisalduv üksikasjalik meetmete loetelu võimaldab paindlikkust riigi tasandil, tagab proportsionaalsuse ning pakub liikmesriikidele abivahendit, millest valikul lähtuda. Selle ülesehituses on arvesse võetud riikidevahelisi ja kohalikke erinevusi tingimustes ja lähteoludes ning esitatud selge raamistik kõigil tasanditel (riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil) tegutsevatele igat liiki osalejatele (alates kommunaalettevõtetest ja äriühingutest kuni kohalike omavalitsuste ja kodanikest tarbijate / tootvate tarbijateni).

Kaugkütte ja -jahutuse puhul aitaks variant 3c (protsendipunktides väljendatavat kasvueesmärki suurendatakse esialgselt tasemelt 1 protsendipunkt aastas kliimaeesmärgi kava kohasele tasemele 2,1 protsendipunkti aastas, kuid eesmärgi laadi ei muudeta) edendada kaugküttesektoris taastuvenergia integreerimist kooskõlas kliimaeesmärgi kavaga ja CO_2-neutraalsuse eesmärkidega, arvestades seejuures liikmesriikide väga erinevaid olusid. Variandil 3b (esialgne ELi eesmärk seoses taastuvenergia osakaaluga kaugküttes ja -jahutuses) võib olla sarnane kasu nagu variandil 3c, ent sellega kaldutaks kõrvale kehtivatest õigusnormidest ja see võib takistada juba käimasolevat rakendamist. Variant 3d (1 protsendipunkti suuruse eesmärgi suurendamine ja selle siduvaks muutmine) oleks eesmärgi jaoks kõige tulemuslikum lahendus, kuid see on liialt range ning piirab liikmesriikide kaalutlusruumi. Variant 3a (muudatusi ei tehta) võimaldaks kaugküttes fossiilkütuseid piiramatult edasi kasutada ning see ei ole kooskõlas direktiivi läbivaatamise eesmärkidega. Variant 2 (meetmete loend) võib olla eraldiseisev või teisi variante täiendav variant, sest see tagab selgema tugiraamistiku kaugkütte ja -jahutuse ümberkujundamiseks, et see toetaks hoonete taastuvenergiaga varustamist, kujuneks peamiseks vahendiks, mille abil vähendada kütte CO_2-heidet, ning soodustaks seejuures ELi ja riikide energiasüsteemide lõimimist. Eelistatav variant selle tagamiseks, et viia kaugkütte- ja kaugjahutussektor vastavusse Euroopa rohelise kokkuleppega ning et see aitaks saavutada kliimaeesmärgi kava ja energiasüsteemi lõimimise eesmärke, on meetmeid hõlmava variandi 2 kombineerimine eesmärgi kehtestamist käsitleva variandiga 3c. Koos laiema kütte- ja jahutussektori ning hoonesektoriga seotud variantidega kehtestataks selle variandiga ka tugiraamistik, mis võimaldaks arendada ja laiendada tänapäevaseid taastuvenergial põhinevaid arukaid kaugkütte- ja kaugjahutussüsteeme.

Taastuvelektri kasutamise edendamise puhul tagaks variant 1.1 (reaalajalähedase teabe kättesaadavus taastuvelektri osakaalu kohta võrgu varustatavas elektrienergias) tulemuslikud turge stimuleerivad signaalid, mis on otseselt seotud taastuvenergia osakaalu suurendamise ja CO_2-heite vähendamisega. See ei tekitaks halduskoormust ning oleks kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Variandil 1.2 (teave taastuvenergia osakaalu kohta ja kasvuhoonegaaside heite profiil) oleks teatav kasulik mõju tarbijatele esitatava teabe puhul, ent muus osas oleks selle

lisaväärtus piiratud. Variandid 2.1–2.3 on seotud nutilaadimistaristu optimeerimise eri aspektidega ning nende soodne mõju üldiste rakenduskulude ja majandusliku kasu seisukohast on erinev. Selleks et pakkuda liikmesriikidele paindlikkust, valiti seoses nutilaadimise funktsioonidega (sh kahesuunaline laadimine ja täiendavate nutilaadimispunktide kasutuselevõtt) igal juhul eelistatavaks rakenduslahenduseks riiklikul hindamisel põhinev lahendus (variandid 2.1B, 2.2B ja 2.3). Variandid 3.1–3.3 on seotud mitmesuguste konkurentsi takistavate teguritega agregeerimise ja liikuvusteenuste osutamise turul. Kindel variant on variant 3.1 (tagamine, et võrguoperaatorid ega turukorraldajad ei kohtle elektrisalvestussüsteeme ega -seadmeid diskrimineerivalt ega ebaproportsionaalselt, olenemata sellest, kas tegemist on väikese- või suuremahulise, paikse või mobiilse käitisega; sel viisil suudavad need konkurentsipõhiselt pakkuda paindlikkus- ja tasakaalustamisteenuseid). Variant 3.2 (sõltumatutele energiavahendajatele ja liikuvusteenuste osutajatele tagatakse juurdepääs põhilisele akuteabele, nt seisukord ja laetustase) on vajalik selleks, et tagada võrdsed võimalused, ning selle varajasel rakendamisel oleks pikaajaline kasulik mõju kodumajapidamises kasutatavate akude omanikele ja elektrisõidukite kasutajatele osutatavate teenuste kättesaadavuse, kvaliteedi ja maksumuse seisukohast. Variandi 3.3 (avatud juurdepääs kogu üldkasutatavale laadimistaristule) kasulik mõju peaks elektrisõidukite leviku laienedes järjest suurenema.

Transpordisektoris taastuvenergia osakaalu suurendamiseks kaalutud variantidest tagaks kokkuvõttes suurima kasu variandi 1B (lisaks eesmärgi ja täiustatud biokütustega seotud alleesmärgi suurendamisele kehtestatakse sihtotstarbeline alleesmärk muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste puhul) kombineerimine variandiga 2A (energiapõhine kohustus kütusetarnijatele), 2C (valik variantides 2A ja 2B (heitepõhine kohustus kütusetarnijatele) kirjeldatud lähenemisviiside vahel jääb liikmesriikidele) või 2D (heitepõhine kohustus kütusetarnijatele, kuid ettevõtjad peavad saavutama täiustatud biokütuste ja muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste minimaalse osakaalu). Ehkki kõik variandid peale variandi 1 aitavad tagada vajaliku ambitsioonitaseme, on neil märkimisväärseid erinevusi. Energiapõhised variandid võivad aidata edendada innovatiivsete taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste arendamist ja tootmist, sest need tagaksid kõige prognoositavama ja stabiilsema poliitikaraamistiku sellistesse tehnoloogiatesse investeerimiseks. Kasvuhoonegaaside heitemahukusel põhinevate variantidega on võimalik soodustada tarneahela täiustamist ja tehnoloogia tõhusust taastuvkütuste ja vähese CO_2-heitega kütuste valdkonnas, kus tootmiskulud on suuremad. Lisaeelisena tagaksid need kooskõla kütusekvaliteeti käsitleva direktiivi alusel valitud lähenemisviisiga. See aga nõuaks muudatusi kasvuhoonegaaside heitemahukuse kindlakstegemiseks kasutatavas metoodikas.

Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kasutuse edendamine on täielikult kooskõlas ELi energiasüsteemi lõimimise strateegia, vesinikustrateegia ning ka kliimaeesmärgi kavaga, eeskätt võttes arvesse 2030. aasta järgset perspektiivi. See kehtib eelkõige variandi 1 (muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste arvestuse ulatuse laiendamine ka muudele valdkondadele kui transport ning selle arvestuse järjepidevuse parandamine) ja variandi 3 (konkreetsete alleesmärkide kehtestamine muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kasutuselevõtuks sektorites, kus on keeruline CO_2-heidet vähendada) suhtes. 2030. aastaks konkreetsete, ent realistlike alleesmärkide seadmine muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kasutamiseks transpordi- ja tööstussektoris oleks esimene samm nende ulatuslikumaks arendamiseks pärast 2030. aastat.

Taastuvkütuste ja vähese CO_2-heitega kütuste **sertifitseerimise** küsimuses hinnati varianti 1a (kehtiva sertifitseerimissüsteemi ulatuse ja sisu kohandamine, et see hõlmaks kõiki taastuvenergia direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid kütuseid, sh ringlussevõetud süsinikupõhised kütused) ja varianti 2A (kehtiva päritolutagatiste süsteemi edasiarendamine

alternatiivse sertifitseerimissüsteemina). Variandil 1 leiti olevat hea potentsiaal tugevdada kehtivat süsteemi, kusjuures vähese CO_2-heitega kütuste sertifitseerimist käsitletaks eraldiseisvas seadusandlikus ettepanekus, näiteks vesiniku ja vähese CO_2-heitega gaasi turu paketis. Infotehnoloogia arendustega seotud valikud peab eelnevalt heaks kiitma Euroopa Komisjoni infotehnoloogia ja küberjulgeoleku nõukogu.

Mis puudutab variante **bioenergia säästlikkuse** tagamiseks, siis variant 1 (mitteregulatiivsed meetmed) hõlbustaks taastuvenergia direktiiviga ette nähtud säästlikkuskriteeriumide rakendamist, kuid ei hõlmaks täiendavaid kaitsemeetmeid, et tegeleda kindlakstehtud riskidega. Variant 2 (ELi tasandil praegu kehtivate bioenergia säästlikkuse kriteeriumide sihipärane rangemaks muutmine) tagaks kõige otsesema kaitsemeetme riskide vastu, mis kaasnevad metsa biomassi tootmisega suure bioloogilise mitmekesisusega piirkondades. Samuti kehtestataks sellega täiendavad kaitsemeetmed, et edendada kasvuhoonegaaside heitkoguste optimaalset, olelusringil põhinevat vähendamist ning vältida biomassi ebatõhusat kasutuselevõttu energiasektoris. Variant 3 (väikeste käitiste reguleerimine) tagaks veelgi suurema tulemuslikkuse kui variant 2, sest reguleeritav biomassi kogus, mida kasutatakse ELis energia tootmiseks, oleks suurem. Samuti aitaks see parandada biomassi tootmise ja kasutamise avalikku järelevalvet. Kui lähtuda eelistatavatest variantidest 2, 3 ja 4.2 (liikmesriigid peavad töötama välja biomasskütuste toetuskavad, minimeerides seejuures moonutusi tooraineturul, et vähendada kvaliteetse ümarpuidu kasutamist), aitaks see minimeerida tervete puude kasutamist energiatootmiseks, nagu on ette nähtud ELi elurikkuse strateegiaga.

Lisaks taastuvenergia direktiivi muutmise põhieesmärkide täitmisele – st lahendada probleem, et 2030. ja 2050. aastaks seatud eesmärgid ei ole piisavalt ambitsioonikad, tegeleda energiasüsteemi ebapiisava lõimituse probleemiga ning ajakohastada bioenergia säästlikkust käsitlevaid sätteid – on taastuvenergia kulutõhusat kasutuselevõttu võimalik soodustada teatavate **täiendavate kõrval- või tugimeetmete** abil.

Elektriostulepingute puhul antakse variandiga 1 (suunised) liikmesriikidele täiendavaid juhiseid halduskoormust suurendamata, ehkki tulemuslikkus sõltub sellest, mil määral neid suuniseid järgitakse. Variant 2 (väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele antav rahaline toetus elektriostulepingute kasutamiseks) aitab soodustada taastuvenergia kasutuselevõttu ning toob kasu Euroopa majandusele. Variant 3 (elektriostulepingutega seotud regulatiivsete meetmete tugevdamine) tekitaks liikmesriikidele täiendavat koormust, sest nad peaksid kaotama kõik põhjendamatud tõkked, kuid samal ajal võib see pakkuda täiendavat kindlust taastuvelektri tootjatele ja tarbijatele. Eelistatavaks variandiks peetakse variantide 1 ja 2 kooslust.

Piiriülese koostöö puhul ei oleks variant 1 (ajakohastatud juhised komisjonilt) iseenesest kuigi tulemuslik, samal ajal kui variant 2 (liikmesriikidele esitatav kohustus katsetada piiriülest koostööd järgmise kolme aasta jooksul) tagaks mõõduka tulemuslikkuse. Ehkki variandi 3 (kohustuslik osaline toetuskavade avamine) ja variandi 4 (liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi ulatuslikum kasutamine) puhul oleks tulemuslikkus väga suur, oleks variant 2 arvatavasti poliitilisel tasandil vastuvõetavam ja seega eelistatakse seda.

Seoses **avamereenergia** edendamisega ja võttes arvesse variandi 1 siduvust (ühine kavandamine), oleks väga tulemuslik lahendus see, kui eesmärgid kehtestatakse ja neid täidetakse merealade kaupa. Variant 2 (mereala tasandil ühtse kontaktpunkti loomine lubade andmiseks) aitab eeldatavasti tulemuslikult hõlbustada lubade andmist piiriüleste avamere taastuvenergia projektide jaoks. Eelistatakse mõlema variandi kombinatsiooni.

Tööstuse puhul võib eeldada, et variant 0 (muudatusi ei tehta) ei aitaks suurendada taastuvenergia osakaalu tööstussektori energiatarbimises. See omakorda seaks tõsiselt

kahtluse alla, kas 2030. aastaks on võimalik saavutada kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk ning 2050. aastaks kliimaneutraalsuse eesmärk. Variant 1 (taastuvenergia kasutamist hakatakse kontrollima energiatõhususe direktiivi kohaselt nõutavates auditites) võimaldaks tööstusvaldkonnas tegutsejatele tulemuslikult tutvustada olemasolevaid kulutõhusaid lahendusi üleminekuks taastuvenergiale. Sellega ei kaasneks halduskoormust ja see oleks kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Variant 2 (väidetavalt taastuvenergia abil valmistatud tööstustoodete märgistus teatavates sektorites) võimaldaks tulemuslikult luua ühtse ja sidusa turu äriühingutele, kes lasevad turule taastuvenergia abil toodetud tooteid ja teenuseid. Kõik kohustuslikud märgistused tuleks hoolikalt kavandada, et tagada kooskõla WTO eeskirjadega. Variandid 1 ja 2 oleksid vastastikku täiendavad ja koos tööstuses taastuvenergia kasutamist käsitleva esialgse eesmärgiga oleksid need kõige tulemuslikumad.

Üldjoontes on nendel poliitikavariantidel majanduslik, keskkonnaalane ja ühiskondlik kasu. Taastuvenergia, eeskätt avamere taastuvenergia osakaalu kasv aitaks muuta ELi energiasüsteemi kindlamaks ning vähendaks sõltuvust impordist. Taastuvenergia direktiivi muutmine aitab eeldatavalt soodustada majanduskasvu ja investeeringuid, sest see võimaldab luua kvaliteetseid töökohti ja vähendada fossiilkütuste importi ning tarbijate ja ettevõtjate energiakulusid. Prognooside kohaselt võimaldavad paljud neist poliitikavariantidest luua töökohti kooskõlas eesmärgiga taastada majandus rohelisel ja digitaalsel viisil. Oodata on positiivset mõju tööhõivele, eelkõige taastuvenergiaga seotud sektorites, kusjuures energiavarustus- ja ehitussektoris võib oodata tööhõive suurenemist, oskuste taseme tõusu ning töökohtade sektoritevahelist siiret. Iga taastuvenergiale kulutatud euroga luuakse peaaegu 70 % rohkem töökohti kui fossiilkütustele kulutades ning päikesepaneelide abil toodetud päikeseenergia võimaldab võrreldes kivisöe või maagaasiga luua ühe toodetud elektrienergia ühiku kohta enam kui kaks korda rohkem töökohti. Säästva taastuvenergia, sealhulgas saastevaba vesiniku ulatuslikum kasutamine aitaks vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Samuti võimaldab fossiilkütuste asendamine vähendada õhusaastet ja tagada kasuliku tervisemõju. Maanteetranspordi taastuvenergiapõhisel elektrifitseerimisel oleks kasulik mõju eeskätt õhusaaste vähendamisele linnades, samal ajal kui näiteks hoonete kütte elektrifitseerimine aitaks märkimisväärselt vähendada kasvuhoonegaaside ja muude õhusaasteainete heidet Euroopa hoonefondist, mis praegu sõltub suurel määral fossiilkütustest. Linnades on võimalik õhukvaliteeti parandada muu hulgas taastuvenergiapõhise kütte, eelkõige kaugkütte abil. Rangemad bioenergia säästlikkuse kriteeriumid aitavad toetada elurikkust. See võib vähendada biomasskütuste importi väljastpoolt ELi, kuna kolmandad riigid ei pruugi nendest kriteeriumidest kinni pidada ning võivad oma ekspordi suunata EList eemale.

Taastuvenergia direktiivi muutmisel on praktilised tagajärjed peamiselt liikmesriikide avalikele haldusasutustele, kes peavad kõrgemate (siduvate) eesmärkide saavutamiseks tegema jõupingutusi ja asjakohast järelevalvet. Samuti peavad avalikud haldusasutused edendama ja hõlbustama taastuvenergia kasutuselevõttu eri energiakandjate lõikes.

- Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Aastatel 2014–2016 hinnati taastuvenergia direktiivi õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames. Arvestades, et taastuvenergia direktiiv võeti vastu suhteliselt hiljuti, piirdub kavandatav muutmine sellega, mida peetakse vajalikuks, et aidata kulutõhusal viisil saavutada liidu 2030. aasta kliimameesmärk, ning tegemist ei ole direktiivi täieliku muutmisega. Mõjuhinnangus tehti kindlaks võimalused, mis aitaks lihtsustada õigusakte ja vähendada reguleerimiskulusid.

Õigusnormidele vastavuse järelevalve korda muuta ei kavatseta.

Selleks et suurendada taastuvenergia kasutamist hoonete kütteks ja jahutuseks, on vaja ehitustöid/renoveerimist, mis omakorda tähendab tööhõive kasvu sektoris. Kuni 95 % ehitus-, arhitektuuri- ja tsiviilehitusettevõtjatest on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd), seega võib tõenäoliselt oodata positiivset majanduslikku mõju VKEdele. Suunised ja rahaline toetus seoses elektriostulepingutega on abiks VKEdele, kellel puuduvad ressursid selleks, et tegeleda keerukate lepingutega. Rangemad metsa biomassi kriteeriumid võivad suurendada VKEde halduskulusid ja -koormust.

Selleks et tagada ühtsel turul aus konkurents, peaksid kõigile ettevõtjatele kehtima samad reeglid. Seepärast ei nähta ettepanekuga VKEdele ega mikroettevõtjatele ette erandeid, välja arvatud lihtsustatud kontrollimehhanismid väikeste energiatootmiskäitiste puhul. Sellegipoolest saavad ka VKEd tõenäoliselt osa prognoositavast majanduslikust kasust, sest suurt osa taastuvenergia (eeskätt päikesepaneelide abil toodetud päikeseenergia tehnoloogia) kasutuselevõtu väärtusahelast juhivad VKEd.

Põhiõigused

Mis puudutab kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, siis on praeguse läbivaatamise üldeesmärk suurendada taastuvenergia kasutamist ja vähendada kasvuhoonegaaside heidet. See on täielikus kooskõlas harta artikliga 37, mille kohaselt tuleb kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine integreerida liidu poliitikasse ning tagada säästva arengu põhimõtte kohaselt.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga muudetakse kehtivat taastuvenergia direktiivi, mistõttu hinnanguline haldusmõju ja halduskulud on mõõdukad, kuna enamik vajalikke struktuure ja eeskirju on juba olemas. Ettepanekuga ei kaasne ELi eelarvele lisakulusid.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Pärast seda, kui kaasseadusandjad on selle muutmisdirektiivi vastu võtnud, võtab komisjon ülevõtmisperioodil alljärgnevaid meetmeid, et hõlbustada direktiivi ülevõtmist siseriiklikku õigusesse:

– koostab vastavustabeli, mida nii liikmesriigid kui ka komisjon saavad kasutada ülevõtmise kontroll-loendina;

– korraldab kohtumised direktiivi eri osade ülevõtmise eest liikmesriikides vastutavate ekspertidega, et arutada ülevõtmise üksikasju ja vastata küsimustele, kusjuures kohtumised toimuvad kas taastuvate energiaallikatega seotud kooskõlastatud meetmete või komitee raames;

– pakub liikmesriikidele võimalust pidada kahepoolseid kohtumisi või teha telefonikõnesid, et arutada konkreetseid direktiivi ülevõtmisega seotud küsimusi.

Pärast ülevõtmistähtaega hindab komisjon põhjalikult, kas liikmesriigid on direktiivi täies ulatuses ja nõuetekohaselt üle võtnud.

Energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määrusega (EL) 2018/1999 kehtestati energia- ja kliimavaldkonna lõimitud kavandamis-, seire- ja aruandlusraamistik, et jälgida kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel tehtavaid edusamme kooskõlas Pariisi

kokkuleppes sätestatud läbipaistvusnõuetega. 2019. aasta lõpuks pidid liikmesriigid komisjonile esitama oma lõimitud riiklikud energia- ja kliimakavad, milles tuli kirjeldada energialiidu viit mõõdet ajavahemikuks 2021–2030. Alates 2023. aastast peavad liikmesriigid esitama iga kahe aasta tagant aruande kavade elluviimisel tehtud edusammude kohta, samuti peavad nad 30. juuniks 2023 esitama kava ajakohastatud versiooni kavandi ja 30. juuniks 2024 lõpliku ajakohastatud versiooni. Kõnealune 2024. aastal esitatav ajakohastatud versioon peab sisaldama kohustusi, millega kavatsetakse saavutada võimalikud taastuvenergia direktiivi muutmisel kokkulepitavad uued eesmärgid. Kui käesolevas ettepanekus sätestatakse täiendavad kavade koostamise ja aruandlusega seotud nõuded, ei eelda need uut kavandamis- ja aruandlussüsteemi, vaid põhinevad kehtival määruse (EL) 2018/1999 kohasel kavandamis- ja aruandlussüsteemil. Neid aruandlusnõudeid on võimalik konsolideerida energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse edasisel läbivaatamisel.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Lähtudes Euroopa Liidu Kohtu otsusest kohtuasjas komisjon *vs.* Belgia (C-543/17), peavad liikmesriigid ülevõtmisega seotud riigisisestest meetmetest teatamisel esitama vastavas teatises piisavalt selge ja täpse teabe, kus osutatakse sellele, millised direktiivi sätted milliste siseriiklike õigusnormidega üle võetakse. See teave tuleb esitada iga kohustuse kohta, mitte üksnes artikli tasandil. Kui liikmesriigid seda kohustust täidavad, ei ole neil põhimõtteliselt vaja edastada komisjonile ülevõtmise kohta selgitavaid dokumente.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Alljärgnevalt on loetletud peamised sätted, millega direktiivi (EL) 2018/2001 oluliselt muudetakse või lisatakse sellesse uusi elemente.

Artikli 1 lõikega 1 muudetakse taastuvenergia direktiivi artiklit 2, st täiendatakse muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja vaikeväärtuse määratlust ning lisatakse järgmiste uute mõistete määratlused: kvaliteetne ümarpuit, taastuvkütused, pakkumisvöönd, nutiarvestisüsteem, laadimispunkt, turuosaline, elektriturg, kodumajapidamistes kasutatav aku, elektrisõiduki aku, tööstuslik patarei või aku, seisukord, laetustase, võimsuse seadeväärtus, nutilaadimine, reguleeriv asutus, kahesuunaline laadimine, tavalaadimispunkt, tööstussektor, kasutamine muul otstarbel kui energia saamiseks, istandik ja istutatud mets.

Artikli 1 lõikega 2 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 3 lõiget 1 ning kehtestatakse kogu ELi hõlmav ajakohastatud eesmärk, et 2030. aastal peab taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal liidu summaarses energia lõpptarbimises olema vähemalt 40 %. Samuti muudetakse sellega artikli 3 lõiget 3, et tugevdada kohustust minimeerida toetuskavadest tulenevate turumoonustustega seotud riske ning et vältida kooskõlas astmelise kasutamise põhimõttega olukorda, kus toetatakse teatavate toorainete kasutamist energiatootmiseks. Peale selle kehtestatakse selles kohustus, et alates 2026. aastast tuleb järk-järgult kaotada toetused elektrienergia tootmisele biomassist (teatavate eranditega). Samuti lisatakse artikli 1 lõikega 2 uus elektrifitseerimist käsitlev lõige, et aidata liikmesriikidel saavutada oma riiklikud panused.

Artikli 1 lõikega 3 muudetakse taastuvenergia direktiivi artiklit 7 ning kirjeldatakse ajakohastatud meetodit taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu arvutamiseks: i) muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest toodetud energiat võetakse arvesse sektoris, kus seda tarbitakse (elektrienergia, küte ja jahutus või

transport), ning ii) muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste tootmisel kasutatud taastuvelektrit ei võeta arvesse liikmesriigis taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia summaarse lõpptarbimise arvutamisel.

Artikli 1 lõikega 4 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 9 lõiget 1 ning lisatakse uus lõige, kus kehtestatakse liikmesriikidele kohustus algatada kolme aasta jooksul piiriülene katseprojekt. Sellega muudetakse artikli 9 lõiget 7 ja lisatakse uus lõige avamereenergia ühise, mereala tasandil toimuva planeerimise kohta; selle lõike kohaselt peavad liikmesriigid ühiselt kindlaks tegema ja kokku leppima avamere taastuvenergia tootmiskoguse, mis kavatsetakse iga mereala puhul 2050. aastaks saavutada, kusjuures 2030. ja 2040. aastaks tuleb kehtestada vahe-etapid.

Artikli 1 lõikega 5 muudetakse taastuvenergia direktiivi artiklit 15 – lõiked 4–7 hoonete kohta jäetakse välja ning viiakse uude artiklisse 15a, samuti ajakohastatakse standardite viiteid, täiendatakse taastuvelektri ostulepinguid käsitlevat sätet ning lisatakse klausel, et haldusmenetlused vaadatakse läbi üks aasta pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist.

Artikli 1 lõikega 6 lisatakse uus artikkel 15a, milles käsitletakse taastuvenergia kasutamise edendamist ning tugimeetmeid taastuvenergia kasutamise edendamiseks hoonete küttes ja jahutuses. Kõnealune uus artikkel sisaldab uut esialgset eesmärki, et 2030. aastaks peaks taastuvenergia osakaal hoonete puhul olema 49 %, ning selles osutatakse mõiste „tõhus kaugküte ja -jahutus“ uuele määratlusele, mis lisatakse uuesti sõnastatavasse energiatõhususe direktiivi; tõhus kaugküte ja -jahutus on üks viisidest, mille abil on võimalik tagada taastuvenergia minimaalne osakaal uusehitistes ja oluliselt rekonstrueeritavates hoonetes. Sellega kohandatakse taastuvenergia direktiivi artikli 15 lõikeid hoonete kohta, et siduda need esialgsete taastuvenergiaeesmärkide saavutamisega ning edendada üleminekut fossiilkütustel põhinevatelt küttesüsteemidelt taastuvenergial põhinevatele süsteemidele, samuti selleks, et tagada sidusus hoonete energiatõhususe direktiiviga.

Artikli 1 lõikega 7 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 18 lõiget 3 ning lisatakse kohandatud lõigud paigaldajate kvalifikatsiooni- ja sertifitseerimisnõuete kohta, et tegeleda taastuvenergial põhinevate küttesüsteemide paigaldajate nappuse probleemiga, mis takistab fossiilkütustel põhinevate süsteemide järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist. Samuti jäetakse välja konkreetset liiki taastuvenergiapõhiste küttetehnoloogiate loend ning selle asemel osutatakse taastuvenergial põhinevatele küttesüsteemidele üldiselt. Sellega muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 18 lõiget 4 – liikmesriikidele sätestatakse kohustus kehtestada meetmed, et toetada osalust koolitusprogrammides. Kui varem oli ette nähtud, et liikmesriigid võivad teha kvalifitseeritud paigaldajate nimekirja üldsusele kättesaadavaks, siis nüüd on see kohustuslik.

Artikli 1 lõikega 8 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 19 lõikeid 2 ja 8, et kaotada liikmesriikide võimalus mitte anda päritolutagatisi tootjale, kes saab rahalist toetust; see on seotud artiklis 15 elektriostulepingute puhul tehtavate muudatustega.

Artikli 1 lõikega 9 täiendatakse taastuvenergia direktiivi artikli 20 lõiget 3, et edendada energiasüsteemide lõimimist kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide ja muude energiavõrkude vahel. Selleks sätestatakse liikmesriikidele nõue, et vajaduse korral

arendatakse taastuvenergial põhineva kütte ja jahutuse edendamiseks välja tõhus kaugkütte ja kaugjahutuse taristu.

Artikli 1 lõikega 10 lisatakse taastuvenergia direktiivi uus artikkel 20a, mille eesmärk on edendada taastuvelektri lõimimist süsteemi alljärgnevate meetmete abil:

- põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad peavad tegema kättesaadavaks teabe taastuvelektri osakaalu kohta nende varustatavas elektrienergias ning sellest tuleneva kasvuhoonegaaside heite kohta, et suurendada läbipaistvust ja anda rohkem teavet elektrituru osalistele, energiavahendajatele, tarbijatele ja lõppkasutajatele;
- akutootjad peavad tagama akude omanikele ning ka nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele juurdepääsu aku mahutavust, seisukorda, laetustaset ja võimsuse seadeväärtust käsitlevale teabele;
- liikmesriigid tagavad nutilaadimise võimalused nende tavalaadimispunktide puhul, mis ei ole üldkasutatavad, arvestades nende olulisust energiasüsteemi lõimimisel;
- liikmesriigid tagavad, et salvestus- ja tasakaalustamisvarade kasutamist käsitlevad regulatiivsed sätted ei ole diskrimineerivad ega välista väikeste ja/või mobiilsete salvestussüsteemide osalust paindlikkus-, tasakaalustamis- ja salvestusteenuste turul.

Artikli 1 lõikega 11 lisatakse taastuvenergia direktiivi uus artikkel 22a, kus käsitletakse taastuvenergia kasutamise edendamist tööstuses ning seatakse esialgne eesmärk, et taastuvenergia osakaal peaks suurenema keskmiselt 1,1 protsendipunkti aastas, ja siduv eesmärk, et lähteainena või energiakandjana tuleb 50 % ulatuses kasutada muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid. Samuti sätestatakse nõue, et keskkonnasäästlike tööstustoodete märgistusel tuleb märkida kasutatud taastuvenergia osakaal, mis on arvutatud ELi tasandil ühise metoodika alusel.

Artikli 1 lõikega 12 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 23 lõiget 1 – taastuvenergia osakaalu 1,1 protsendipunkti suurune iga-aastane kasv küttes ja jahutuses määratakse siduvaks lähtetasemeks ning lisatakse uus lõik, millega kohustatakse liikmesriike hindama taastuvatest energiaallikatest toodetud energia võimalusi ning heitsoojus- ja heitjahutusenergia kasutamise võimalusi kütte- ja jahutusenergia sektoris. Samuti muudetakse sellega taastuvenergia direktiivi artikli 23 lõiget 4 ning laiendatakse nende meetmete loetelu, mis võivad aidata saavutada kütte ja jahutusega seotud eesmärki. Samuti muudetakse kõnealune lõige rangemaks – kui varem pidid liikmesriigid seadma eesmärgiks meetmete kättesaadavuse tagamise kõikidele tarbijatele, eelkõige väikese sissetulekuga või majanduslikult ebakindlas olukorras olevatele leibkondadele, kellel ei ole muidu piisavalt algkapitali, et neist meetmetest kasu saada, siis nüüd on nad kohustatud tagama nende meetmete kättesaadavuse.

Artikli 1 lõikega 13 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõiget 1 ning lisatakse kohandatud lõige kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide taastuvenergia osakaalu käsitleva teabe kohta. Artikli 1 lõikega 13 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõiget 4 ning ajakohastatud lõikes sätestatakse kõrgem eesmärk – taastuvatest energiaallikatest toodetud energia ning heitsoojus- ja heitjahutusenergia osakaalu kaugküttes ja -jahutuses tuleb suurendada senise 1 protsendipunkti asemel

2,1 protsendipunkti võrra. Samuti lisatakse uus lõige, millega laiendatakse kolmandate isikute võimalust taotleda ühendamist üle 25 MW soojusvõimsusega kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemidega, kui see on otstarbekas. Artikli 1 lõikega 13 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõiget 5 – ajakohastatud lõikes lisatakse viide tõhusa kaugkütte uuele määratlusele (mis lisatakse uuesti sõnastatavasse energiatõhususe direktiivi) ning sätestatakse liikmesriikidele nõue kehtestada mehhanism, et käsitleda juhtumeid, mil kolmandate isikute juurdepääsust on põhjendamatult keeldutud. Taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõige 6 asendatakse ning uues lõikes käsitletakse raamistikku, mille eesmärk on hõlbustada heitsoojus- ja heitjahutusenergia kasutamisel osalejate vahelist koordineerimist. Artikli 1 lõikega 13 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõiget 8 ajakohastatud lõikudega, kus sätestatakse jaotusvõrguettevõtjatele nõue hinnata iga nelja aasta tagant seda, millised on kaugkütte- või kaugjahutussüsteemide võimalused pakkuda tasakaalustamis- ja muid süsteemiteenuseid. Taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõiget 9 muudetakse ning ajakohastatud lõike kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et pädev asutus on selgelt määratlenud ajakohastatud eeskirjade kohased tarbijaõigused ning kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitamise normid, teinud need üldsusele kättesaadavaks ning tagab nende täitmise. Taastuvenergia direktiivi artikli 24 lõiget 10 muudetakse – ajakohastatud lõikes parandatakse ristviiteid ning lisatakse viide tõhusa kaugkütte uuele määratlusele (mis lisatakse uuesti sõnastatavasse energiatõhususe direktiivi).

Artikli 1 lõikega 14 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 25 lõiget 1 ning tõstetakse ambitsioonitaset transpordis kasutatava taastuvenergia puhul – kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise eesmärgiks seatakse 13 %, täiustatud biokütuste alleesmärki tõstetakse vähemalt 0,2 %-lt 2022. aastal 0,5 %-le 2025. aastal ja 2,2 %-le 2030. aastal ning kehtestatakse 2,6 % alleesmärk muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste puhul. Samuti kehtestatakse artikli 1 lõikega 14 mehhanism elektromobiilsuse edendamiseks; selle mehhanismi raames saavad elektrisõidukeid üldkasutatavates laadimisjaamades taastuvenergiaga varustavad ettevõtjad arvestusühikuid, mida nad saavad müüa kütusetarnijatele, kes saavad neid omakorda kasutada kütusetarnijatele kohaldatava kohustuse täitmiseks.

Artikli 1 lõikega 15 muudetakse taastuvenergia direktiivi artiklit 26, et kajastada transpordis tekkivate kasvuhoonegaaside heitemahukuse puhul kindlaks määratud eesmärki.

Artikli 1 lõikega 16 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 27 lõiget 1 ning sätestatakse eeskirjad, mille alusel arvutatakse nii transpordis taastuvenergia kasutamisest tulenev kütuste kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähenemine kui ka täiustatud biokütuste, biogaasi ja muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste eesmärgid. Artikli 1 lõikega 16 jäetakse välja taastuvenergia direktiivi artikli 27 lõige 2, et kaotada teatavate taastuvkütuste ja transpordis kasutatava taastuvenergia puhul ette nähtud kordajad. Artikli 1 lõikega 16 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 27 lõiget 3, et jätta välja transpordis kasutatava elektrienergia täiendavusraamistik ning tagada, et arvutamist käsitlevaid sätteid selliste muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste puhul, mis on toodetud elektrienergiast, kohaldatakse olenemata sektorist, kus selliseid kütuseid tarbitakse.

Artikli 1 lõikega 17 muudetakse artiklit 28 ning jäetakse välja lõiked liidu andmebaasi kohta, mida reguleeritakse nüüd artikliga 31a, ja lõikes 5 sätestatud volitus võtta vastu delegeeritud õigusakt, milles sätestatakse metoodika muud kui bioloogilist päritolu

taastuvkütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kasutamisest tuleneva kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise hindamiseks; seda volitust reguleeritakse nüüd artikli 1 lõikega 20.

Artikli 1 lõikega 18 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 29 lõikeid 1, 3, 4, 5 ja 6 – ajakohastatud lõigetes muudetakse kehtivad säästlikkuskriteeriumid sihipäraselt rangemaks sellega, et põllumajandusliku biomassi suhtes kehtivaid maa-alaga seotud kriteeriume (nt keelualad) kohaldatakse ka metsa biomassi suhtes (sh põlismetsad, suure liigirikkusega metsad ja turbaalad). Neid rangemaid kriteeriume kohaldatakse väikesemahuliste biomassipõhiste elektri- ja küttejaamade suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 5 MW. Artikli 1 lõikega 18 muudetakse taastuvenergia direktiivi artikli 29 lõiget 10 ning ajakohastatud lõike alusel kohaldatakse biomasskütustest elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmise puhul kehtivaid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise lävendeid olemasolevate (mitte üksnes uute) käitiste suhtes. Artikli 1 lõikega 18 lisatakse artikli 29 lõikesse 6 täiendavaid elemente, et minimeerida ülestöötamise negatiivset mõju pinnase kvaliteedile ja elurikkusele.

Artikli 1 lõikega 19 lisatakse uus artikkel 29a, kus esitatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste puhul, nii et muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest saadavat energiat saab selles direktiivis sätestatud eesmärkide täitmisel arvesse võtta üksnes juhul, kui kasvuhoonegaaside heitkogused vähenevad vähemalt 70 %, ning ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest saadavat energiat saab transpordisektori eesmärgi täitmisel arvesse võtta üksnes juhul, kui kasvuhoonegaaside heitkogused vähenevad vähemalt 70 %.

Artikli 1 lõikega 20 muudetakse taastuvenergia direktiivi artiklit 30, et teha selles kohandused vastavalt artikliga 29a ja 31a tehtud muudatustele. Samuti kehtestatakse selles lihtsustatud kontrollimehhanism käitiste puhul, mille võimsus on 5–10 MW.

Artikli 1 lõikega 21 jäetakse välja taastuvenergia direktiivi artikli 31 lõiked 2, 3 ja 4, millega reguleeriti võimalust kasutada piirkondlikke kasvatamisega seotud väärtusi, et paremini edendada tootjate individuaalseid jõupingutusi vähendada toorainete kasvatamisest tulenevate kasvuhoonegaaside heitemahukust.

Artikli 1 lõikega 22 lisatakse uus artikkel 31a, millega reguleeritakse liidu andmebaasi ning laiendatakse selle ulatust, et see hõlmaks transpordisektori kõrval ka muudes sektorites kasutatavaid kütuseid. See võimaldab jälgida taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste päritolu ning ka nendest olelusringi jooksul tekkivaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Andmebaas on seire- ja aruandlusvahend, kuhu kütusetarnijad sisestavad teabe, mille alusel saab kontrollida, kas nad on täitnud kütusetarnijatele artiklis 25 sätestatud kohustuse.

Artikliga 2 muudetakse määrust (EL) 2018/1999, et muuta selles määruses esitatud viited kogu liitu hõlmavale siduvale eesmärgile, et 2030. aastaks peaks taastuvenergia osakaal liidus tarbitavas energias olema vähemalt 32 %; need viited oleksid sõnastatud järgmiselt: „direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu siduv 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärk“. Sellega ei muudeta muid määruse (EL) 2018/1999

põhielemente, näiteks elektrivõrkude omavahelise ühendatuse 15 % eesmärki, mis on ka edaspidi määrava tähtsusega taastuvate energiaallikate lõimimisel.

Artikliga 3 muudetakse direktiivi 98/70/EÜ, et vältida kattuvaid regulatiivseid nõudeid seoses transpordikütuste CO_2-heite vähendamise eesmärkidega ning viia see direktiiv vastavusse direktiiviga (EL) 2018/2001, sealhulgas kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja biokütuste kasutamisega seotud kohustuste puhul.

Artiklis 4 esitatakse direktiivi 98/70/EÜ kohaste aruandekohustustega seotud üleminekusätted tagamaks, et komisjonile esitatakse andmed, mis tuli käesoleva direktiivi artikli 3 lõikega 4 välja jäetavate direktiivi 98/70/EÜ artiklite alusel koguda ja edastada.

Artiklis 5 kehtestatakse ülevõtmist käsitlevad sätted.

Artikliga 6 tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652.

Artiklis 7 käsitletakse jõustumist.

2021/0218 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114 ja artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[3],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[4],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa rohelise kokkuleppega[5] on kehtestatud eesmärk saavutada liidus aastaks 2050 kliimaneutraalsus Euroopa majandust, kasvu ja töökohtade loomist toetaval viisil. See siht ning eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 55 %, nagu on ette nähtud nii Euroopa Parlamendis[6] kui ka Euroopa Ülemkogul[7] heaks kiidetud 2030. aasta kliimaeesmärgi kavaga,[8] eeldab energiasüsteemi ümberkujundamist ja taastuvate energiaallikate osakaalu olulist suurendamist lõimitud energiasüsteemis.

(2) Taastuvenergial on Euroopa rohelise kokkuleppe täitmisel ja 2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamisel põhjapanev roll, sest energiasektorist pärineb liidus üle 75 % kasvuhoonegaaside koguheitest. Taastuvenergia aitab kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kaudu ühtlasi leevendada keskkonnaga seotud probleeme, näiteks elurikkuse vähenemist.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001[9] on kehtestatud liidu siduv eesmärk suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu liidu summaarses energia lõpptarbimises 2030. aastaks vähemalt 32 %ni. Kliimaeesmärgi kava kohaselt peaks taastuvenergia osakaal

---

3 ELT C , , lk .

4 ELT C , , lk .

5 Komisjoni teatis COM(2019) 640 final „Euroopa roheline kokkulepe“, 11.12.2019.

6 Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (2019/2956(RSP)).

7 Euroopa Ülemkogu 11. detsembri 2020. aasta järeldused, https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf.

8 Komisjoni teatis COM(2020) 562 final „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“, 17.9.2020.

9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

summaarses energia lõpptarbimises suurenema 2030. aastaks 40 %ni, et saavutada liidu kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärki[10]. Seepärast tuleb nimetatud direktiivi artiklis 3 sätestatud sihtväärtust suurendada.

(4) Üha rohkem tunnistatakse vajadust viia bioenergiapoliitika kooskõlla biomassi astmelise kasutamise põhimõttega,[11] et tagada õiglane juurdepääs biomassi tooraineturule suure lisaväärtusega uuenduslike bioressursipõhiste lahenduste väljatöötamiseks ja kestliku ringbiomajanduse loomiseks. Bioenergia toetuskavade koostamisel peaksid liikmesriigid seega võtma arvesse kättesaadavaid kestlikke energia tootmiseks ja muul eesmärgil kasutatavaid biomassivarusid ning süsinikku siduva metsa ja ökosüsteemide säilitamist, samuti ringmajanduse ja biomassi astmelise kasutamise põhimõtteid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/98/EÜ[12] kehtestatud jäätmehierarhiat. Sellest lähtuvalt ei tohiks nad toetada saepalkidest, vineeripakkudest, kändudest ja juurtest energia tootmist ning peaksid hoiduma kvaliteetse ümarpuidu kasutamisest energia saamiseks, välja arvatud täpselt määratletud juhtudel. Puitbiomassi tuleks kooskõlas astmelise kasutamise põhimõttega kasutada lähtuvalt selle suurimast majanduslikust ja keskkonnaga seotud lisaväärtusest järgmises prioriteetsuse järjekorras: 1) puidupõhised tooted, 2) nende kasutusea pikendamine, 3) korduskasutamine, 4) ringlussevõtt, 5) bioenergia ja 6) kõrvaldamine. Kui puitbiomassi ei ole majanduslikult otstarbekas või keskkonna seisukohalt asjakohane kasutada muul viisil, aitab sellest energia saamine vähendada taastumatutest energiaallikatest energia tootmist. Liikmesriikide bioenergia toetuskavad peaksid seepärast olema suunatud selliste lähteainete kasutamisele, mille puhul turukonkurents materjalisektoritega on väike ja mille kasutamist peetakse nii kliima kui ka elurikkuse seisukohalt positiivseks; sellega hoitakse ära negatiivsed stiimulid bioenergia mittekestlikuks kasutamiseks, nagu on kirjeldatud Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes „The use of woody biomass for energy production in the EU“ („Puitbiomassi kasutamine ELis energia tootmiseks“)[13]. Teisalt on vaja astmelise kasutamise põhimõttest tuleneva täiendava mõju määratlemisel mõista riikide eripärasid, mille alusel liikmesriigid oma toetuskavu välja töötavad. Prioriteetne valik peaks olema jäätmetekke ärahoidmine ning jäätmete korduskasutamine ja ringlussevõtt. Liikmesriigid peaksid hoiduma selliste toetuskavade koostamisest, mis on vastuolus jäätmekäitluse eesmärkidega ja mis tooksid kaasa ringlussevõetavate jäätmete ebatõhusa kasutamise. Peale selle ei tohiks liikmesriigid bioenergia tõhusama kasutamise tagamiseks alates 2026. aastast enam toetada üksnes elektrienergiat tootvaid jaamu, välja arvatud juhul, kui need paiknevad piirkonnas, millel on eristaatus

---

10 Komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatise COM(2020) 562 final „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ punkt 3.

11 Astmelise kasutamise põhimõtte eesmärk on saavutada biomassi kasutamisel ressursitõhusus selle kaudu, et biomassi kasutamist materjalina eelistatakse võimaluse korral alati selle kasutamisele energia saamiseks ning seeläbi suurendatakse olemasoleva biomassi kogust süsteemis. Puitbiomassi tuleks kooskõlas astmelise kasutamise põhimõttega kasutada lähtuvalt selle suurimast majanduslikust ja keskkonnaga seotud lisaväärtusest järgmises prioriteetsuse järjekorras: 1) puidupõhised tooted, 2) nende kasutusea pikendamine, 3) korduskasutamine, 4) ringlussevõtt, 5) bioenergia ja 6) kõrvaldamine.

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

13 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122719.

seoses fossiilkütustest loobumisega, või kui neis toimub süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine.

(5) Taastuvelektri tootmise kiiret kasvu ja selle kulupõhise konkurentsivõime suurenemist saab kasutada üha suurema osakaalu saavutamiseks energianõudluses, näiteks soojuspumpade kasutamisega ruumide kütmiseks ja madalatemperatuurilistes tööstusprotsessides, elektrisõidukite kasutamisega transpordis või elektriahjude kasutamisega teatavates tööstusharudes. Taastuvelektrit saab kasutada ka selliste sünteetiliste kütuste tootmiseks, mida tarbitakse transpordisektorites, kus CO_2-heidet on keeruline vähendada, näiteks lennu- ja meretranspordis. Elektrifitseerimise raamistik peab võimaldama usaldusväärset ja tõhusat koordineerimist ning turumehhanismide laiendamist, et tagada pakkumise vastavus nõudlusele ajas ja ruumis, soodustada paindlikkusse investeerimist ning aidata muutliku taastuvenergia tootmist ulatuslikult lõimida. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et taastuvelektri tootmise kasv jätkub piisavas tempos, et rahuldada suurenevat nõudlust. Sel eesmärgil peaksid liikmesriigid kehtestama raamistiku, mis hõlmab turuga kokkusobivaid mehhanisme allesjäänud tõkete kõrvaldamiseks, et luua suure taastuvenergia osakaalu jaoks sobivad turvalised ja piisavad elektrisüsteemid ning elektrisüsteemiga täielikult lõimitud salvestusrajatised. Eelkõige tuleb selles raamistikus pöörata tähelepanu allesjäänud tõketele, sealhulgas sellistele mitterahalistele tõketele nagu ametiasutuste ebapiisavad digitaalsed ja inimressursid üha suureneva arvu loataotluste menetlemisel.

(6) Liikmesriigis taastuvenergia osakaalu arvutamisel tuleks muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused võtta arvesse sektoris, kus neid tarbitakse (elektri-, kütte- ja jahutus- või transpordisektoris). Selliste kütuste tootmiseks kasutatud taastuvelektrit ei tohiks topeltarvestuse ärahoidmiseks arvesse võtta. See võimaldaks nende kütuste üle arvestuse pidamise reeglid kogu direktiivi lõikes ühtlustada, olenemata sellest, kas need võetakse arvesse üldise taastuvenergiaeesmärgi või mõne alleesmärgi täitmiseks. Samuti võimaldaks see pidada arvestust tegeliku tarbitud energia üle ning võtta seejuures arvesse nende kütuste tootmisel tekkivat energiakadu. Peale selle võimaldaks see pidada arvestust liitu imporditud ja liidus tarbitud muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste üle.

(7) Liikmesriikide koostöö taastuvenergia propageerimisel võib väljenduda statistilistes ülekannetes, toetuskavades või ühisprojektides. See lubab võtta taastuvenergia kulutõhusalt kasutusele kõikjal Euroopas ja aitab kaasa turu lõimumisele. Vaatamata koostöös peituvatele võimalustele on see olnud väga piiratud ega ole viinud optimaalsete tulemusteni seoses taastuvenergia osakaalu suurendamise tõhususega. Sellest tulenevalt tuleks teha liikmesriikidele kohustuseks viia koostöö katsetamiseks ellu katseprojekt. Asjaomaste liikmesriikide puhul sobiksid selle kohustuse täitmiseks komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/1294[14] loodud liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi raames liikmesriikide panustest rahastatavad projektid.

[14] Komisjoni 15. septembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/1294 liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi kohta (ELT L 303, 17.9.2020, lk 1).

(8) Avamere taastuvenergia strateegia hõlmab ambitsioonikat eesmärki toota 2050. aastaks liidu kõikides merepiirkondades kokku 300 GW avamere tuuleenergiat ja 40 GW ookeanienergiat. Selle olulise muutuse elluviimiseks peavad liikmesriigid tegema piiriülest koostööd merepiirkonna tasandil. Seega peaksid liikmesriigid ühiselt kindlaks määrama igas merepiirkonnas 2050. aastaks toodetava avamere taastuvenergia koguse ning 2030. ja 2040. aastaks saavutatavad vahe-eesmärgid. Need eesmärgid peaksid kajastuma liikmesriikide ajakohastatud energia- ja kliimakavades, mis esitatakse 2023. ja 2024. aastal kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999. Kõnealuse koguse kindlaksmääramisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse iga merepiirkonna potentsiaali seoses avamere taastuvenergiaga, keskkonnakaitset, kliimamuutustega kohanemist ja mere muid kasutusviise, samuti liidu CO_2-heite vähendamise eesmärke. Peale selle peaksid liikmesriigid üha enam kaaluma võimalust kasutada avamere taastuvenergia tootmise puhul mitut liikmesriiki ühendavaid ülekandeliine kas hübriidprojektide raames või hilisemas etapis lõimituma võrgu kujul. See võimaldaks kanda elektrit üle eri suundades ning seeläbi maksimeerida sotsiaal-majanduslikku heaolu, optimeerida kulutusi taristule ja kasutada merd kestlikumalt.

(9) Taastuvelektri ostulepingute turg kasvab kiiresti ja sellega luuakse toodetava taastuvelektri jaoks täiendav turulepääsu võimalus liikmesriikide toetuskavade ja otse hulgimüügiturul elektrienergia müümise kõrval. Samal ajal piirdub taastuvelektri ostulepingute turg endiselt väikese arvu liikmesriikide ja suurettevõtjatega ning suurel osal liidu turust püsivad endiselt olulised haldusalased, tehnilised ja rahalised tõkked. Artikli 15 kohaseid olemasolevaid meetmeid, millega soovitakse edendada taastuvelektri ostulepingute kasutuselevõttu, tuleks seega veelgi tugevdada ning selleks tuleks kaaluda krediiditagatiste kasutamist selliste lepingutega seotud rahaliste riskide vähendamiseks; seejuures tuleks arvesse võtta, et kui tegemist on riigi tagatistega, ei tohiks need välja tõrjuda erasektori rahastust.

(10) Üks suur takistus taastuvenergia kasutuselevõtul on liiga keerukad ja ülemäära pikad haldusmenetlused. Lähtuvalt taastuvenergiat tootvate käitistega seotud haldusmenetluste tõhustamise meetmetest, mille kohta liikmesriigid peavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999[15] kohaselt oma esimeses lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas 15. märtsiks 2023 aru andma, peaks komisjon hindama, kas käesolevas direktiivis kõnealuste menetluste lihtsustamiseks ette nähtud sätted on muutnud menetlused sujuvaks ja proportsionaalseks. Kui hindamisest nähtub, et olukorda saaks märkimisväärselt parandada, peaks komisjon võtma asjakohased meetmed selle tagamiseks, et liikmesriikides kohaldatakse lihtsustatud ja tõhusaid haldusmenetlusi.

(11) Hoonetes peitub suur kasutamata võimalus aidata tulemuslikult vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid liidus. Kütmise ja jahutamisega seotud CO_2-

[15] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

heite vähendamine selles sektoris taastuvenergia tootmise ja kasutamise osakaalu suurendamise kaudu on vajalik, et jõuda kliimaeesmärgi kavaga seatud liidu sihini saavutada kliimaneutraalsus. Viimasel kümnendil ei ole aga tehtud edusamme taastuvenergia kasutamisel kütmiseks ja jahutamiseks – enamjaolt põhineb see biomassi ulatuslikumal kasutamisel. Kui ei seata eesmärke hoonete puhul taastuvenergia tootmise ja kasutamise suurendamiseks, ei ole võimalik jälgida taastuvenergia kasutuselevõtus tehtavaid edusamme ja kindlaks teha ilmnevaid kitsaskohti. Peale selle antakse eesmärkide seadmisega investoritele pikaajaline signaal ka vahetult pärast 2030. aastat algavaks ajavahemikuks. Sellega täiendatakse üldise energiatõhususe ja hoonete energiatõhususega seotud kohustusi. Seepärast tuleks kehtestada esialgsed eesmärgid taastuvenergia kasutamiseks hoonetes, et toetada suuniste ja stiimulitega liikmesriikide jõupingutusi kasutada ära hoonete puhul taastuvenergia tootmise ja rakendamise võimalusi ning soodustada taastuvenergia tootmiseks sellise tehnoloogia väljatöötamist ja lõimimist, mis tagaks investoritele kindluse ja kohalikul tasandil kaasamise.

(12) Oskustööliste, eelkõige taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide paigaldajate ja projekteerijate nappus aeglustab fossiilkütustel töötavate küttesüsteemide asendamist taastuvenergiapõhiste süsteemidega ning takistab oluliselt taastuvenergia kasutuselevõttu hoonetes, tööstuses ja põllumajanduses. Liikmesriigid peaksid tegema koostööd sotsiaalpartnerite ja taastuvenergiakogukondadega, et prognoosida selliste oskuste vajadust. Tuleks teha kättesaadavaks piisaval arvul kvaliteetseid koolitusprogramme ja sertifitseerimisvõimalusi paljude eri taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide nõuetekohase paigalduse ja usaldusväärse toimimise tagamiseks ning kavandada need viisil, millega kindlustatakse sellistes koolitusprogrammides ja sertifitseerimissüsteemides osalemine. Liikmesriigid peaksid kaaluma, milliseid meetmeid tuleks võtta kõnealustel kutsealadel praegu alaesindatud rühmade ligimeelitamiseks. Koolitatud ja sertifitseeritud paigaldajate nimekiri tuleks avalikustada, et tagada tarbijate usaldus ning vastavalt vajadustele kohandatud projekteerimis- ja paigaldusoskuste hõlbus kättesaadavus ning seeläbi kindlustada taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide nõuetekohane paigaldamine ja toimimine.

(13) Tarbijate teavitamisel ja taastuvelektri ostulepingute kasutuselevõtu edendamisel mängivad väga olulist rolli päritolutagatised. Selleks, et luua liidus ühtne alus päritolutagatiste kasutamiseks ja anda taastuvelektri ostulepinguid sõlmivatele isikutele juurdepääs asjakohastele toetavatele tõenditele, peaks kõikidel taastuvenergiatootjatel olema võimalik saada päritolutagatis, olenemata liikmesriikide kohustusest võtta arvesse päritolutagatise turuväärtust juhul, kui energiatootja saab rahalist toetust.

(14) Kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkudega seotud taristu arendamist tuleks kiirendada ja juhtida selles suunas, et võtta tõhusal ja paindlikul viisil kasutusele suuremal hulgal eri taastuvenergiapõhiseid kütte- ja jahutusallikaid eesmärgiga suurendada taastuvenergia kasutuselevõttu ja süvendada energiasüsteemi lõimitust. Seepärast on asjakohane ajakohastada loetelu taastuvatest energiaallikatest, mida tuleks kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkude puhul kasutada senisest enam, ning nõuda soojusenergia salvestamise lõimimist paindlikkuse ja energiatõhususe suurendamiseks ning kulutõhusama käitamise tagamiseks.

(15) Kuna liidus on 2030. aastaks eeldatavalt üle 30 miljoni elektrisõiduki, on vaja tagada, et nendega aidatakse täiel määral kaasa taastuvelektri lõimimisele energiasüsteemi ja võimaldatakse sel viisil kuluoptimaalselt suurendada taastuvelektri osakaalu. Tuleb täiel määral ära kasutada elektrisõidukites peituvat võimalust koguda taastuvelektrit ajal, mil seda on külluses, ning suunata see tagasi võrku ajal, mil seda napib. Seepärast on asjakohane näha ette konkreetsed meetmed seoses elektrisõidukitega ja taastuvenergiat käsitleva teabega ning sellega, kuidas ja millal sellele ligi pääseda; nende meetmetega täiendatakse meetmeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/94/EL[16] ning [kavandatud määruses, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020].

(16) Selleks, et hajutatud salvestusvahendite koondamisega seotud paindlikkuse tagamise ja tasakaalustamise teenuseid saaks arendada konkurentsivõimeliselt, tuleks tagada, et akude omanikel ja kasutajatel ning nende nimel tegutsejatel – näiteks hoonete energiasüsteemide halduritel, liikuvusteenuste osutajatel ja muudel elektrituru osalistel – oleks mittediskrimineerivatel tingimustel reaalajas tasuta juurdepääs akusid käsitlevale põhiteabele, näiteks andmetele nende seisukorra, laetustaseme, mahutavuse ja võimsuse seadeväärtuse kohta. Sellest lähtuvalt on asjakohane kehtestada meetmed sellistele andmetele juurdepääsu vajaduse rahuldamiseks, et hõlbustada kodumajapidamistes kasutatavate akude ja elektrisõidukite lõimimisega seotud toiminguid, ning täiendada akuandmetele juurdepääsu käsitlevaid akude kasutusotstarbe muutmise lihtsustamisega seotud sätteid [komisjoni kavandatud määruses, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020]. Elektrisõidukite akuandmetele juurdepääsu käsitlevaid sätted tuleks kohaldada lisaks mis tahes muudele liidu õigusnormidega kehtestatud sätetele sõidukite tüübikinnituse kohta.

(17) Elektrisõidukite üha suurem arv maantee-, raudtee-, mere- ja muud liiki transpordis nõuab laadimistoimingute optimeerimist ja haldamist viisil, millega ei põhjustata ülekoormust ning kasutatakse täiel määral ära süsteemis kättesaadavat taastuvelektrit ja madalat elektrihinda. Juhtudel, kus kahesuunaline laadimine aitaks kaasa taastuvelektri veelgi ulatuslikumale kasutuselevõtule elektrisõidukiparkides transpordi valdkonnas ning elektrisüsteemis tervikuna, tuleks selline funktsionaalsus kättesaadavaks teha. Laadimispunktide pikast kasutuseast tulenevalt tuleks laadimistaristut käsitlevaid nõudeid ajakohastada nii, et tulevikuvajadused saaksid rahuldatud ning tehnoloogia ja teenuste arendamist ei takistaks süsteemist sõltuvuse negatiivne mõju.

(18) Elektrisõidukite kasutajatel, kes sõlmivad lepinguid elektromobiilsuse teenuste osutajate ja elektrituru osalistega, peaks olema õigus saada teavet ja selgitusi selle kohta, kuidas lepingutingimused mõjutavad nende sõiduki kasutamist ja selle aku seisukorda. Elektromobiilsuse teenuste osutajad ja elektrituru osalised

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiv 2014/94/EL alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu kohta (ELT L 307, 28.10.2014, lk 1).

peaksid jagama elektrisõidukite kasutajatele selget teavet tasu kohta, mida neile makstakse elektrisüsteemis ja turul nende elektrisõiduki kasutamisega pakutud paindlikkus-, tasakaalustamis- ja salvestusteenuste eest. Samuti tuleb selliste lepingute sõlmimisel tagada elektrisõidukite kasutajate tarbijaõiguste, eelkõige nende sõiduki kasutamisega seotud isikuandmete, näiteks asukohta ja sõiduharjumusi käsitlevate andmete kaitse. Sellised lepingud võivad hõlmata ka elektrisõidukite kasutajate eelistusi seoses nende elektrisõiduki jaoks ostetava elektrienergia liigiga, samuti muid eelistusi. Eespool kirjeldatud põhjustel on oluline, et elektrisõidukite kasutajad saaksid kasutada liitumisega kaasnevaid õigusi mitmes laadimispunktis. Ühtlasi võimaldab see elektrisõiduki kasutaja valitud teenuseosutajal elektrisõiduk optimaalsel viisil elektrisüsteemi lõimida ning kasutada selleks elektrisõiduki kasutaja eelistustest lähtuvaid prognooskavu ja stiimuleid. Samuti on see kooskõlas tarbijakeskse ja tootval tarbijal põhineva energiasüsteemi põhimõtetega ning elektrisõidukite kasutajate kui lõpptarbijate õigusega tarnijat valida, nagu on sätestatud direktiivis (EL) 2019/944.

(19) Hajutatud salvestusvahenditega, näiteks kodumajapidamistes kasutatavate akude ja elektrisõidukiakudega on võimalik koondamise teel pakkuda märkimisväärses ulatuses paindlikkus- ja tasakaalustamisteenuseid. Selliste teenuste väljatöötamise hõlbustamiseks tuleks salvestusvahendite ühendamist ja käitamist käsitlevad sätted, näiteks tariifid, ühendusajad ja ühenduse spetsifikatsioonid kavandada nii, et sellega ei vähendata kõikide – sealhulgas väikeste mobiilsete – salvestusvahenditega pakutavate võimalike paindlikkus- ja tasakaalustamisteenuste mahtu ning aidatakse kaasa taastuvelektri kasutuselevõtule suuremas ulatuses, kui seda võimaldavad üksnes suured paiksed salvestusvahendid.

(20) Laadimispunktid, kus elektrisõidukeid pargitakse tavapäraselt pikema aja vältel, näiteks elu- või töökoha juures, on energiasüsteemi lõimimise seisukohalt väga olulised ning seepärast tuleb seal tagada nutilaadimise funktsioonide olemasolu. Sellest lähtuvalt on üldsusele ligipääsmatu tavapärase laadimistaristu käitamine elektrisõidukite lõimimiseks elektrisüsteemi eriti oluline, kuna see paikneb kohas, kus elektrisõidukeid pargitakse korduvalt pikemaks ajaks, näiteks piiratud ligipääsuga hoones, töötajatele ette nähtud parklas või füüsilisele või juriidilisele isikule renditud parkimispinnal.

(21) Tööstussektori osa liidu energiatarbimises on 25 % ning selles tarbitakse suures koguses soojus- ja jahutusenergiat, mida saadakse praegu 91 % ulatuses fossiilkütustest. Kütte- ja jahutusvajadusest 50 % langeb siiski madalatemperatuuriliste (< 200 °C) protsesside arvele, mille puhul on olemas kulutõhusad taastuvenergialahendused, sealhulgas elektrifitseerimine. Peale selle kasutatakse tööstussektoris selliste toodete nagu terase ja kemikaalide tootmisel taastumatutest allikatest pärit toorainet. Tööstussektoris praegu tehtavate investeerimisotsustega määratakse ära, milliseid tööstusprotsesse ja energialahendusi on tulevikus võimalik tööstuses kaaluda, ning seega on oluline, et need investeerimisotsused oleksid tulevikukindlad. Seepärast tuleks kehtestada võrdlusalused, et innustada tööstussektorit üle minema taastuvallikapõhistele tootmisprotsessidele, mille puhul kasutatakse mitte üksnes taastuvenergiat, vaid ka taastuvallikapõhist toorainet, näiteks taastuvallikatest toodetud vesinikku. Ühtlasi on vaja võtta kasutusele ühine metoodika toodete jaoks, mis on märgistatud kui tooted, mille valmistamiseks

on osaliselt või täielikult kasutatud taastuvenergiat või lähteainena muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid; seejuures tuleks arvesse võtta liidus juba kasutusel olevaid toodete märgistamise meetodeid ja kestlike toodetega seotud algatusi. See aitaks ära hoida pettusi ja suurendada tarbijate usaldust. Kuna tarbijad eelistavad tooteid, millega aidatakse kaasa kliimamuutustega seotud ja keskkonnaeesmärkide täitmisele, suurendaks see ühtlasi turunõudlust niisuguste toodete järele.

(22) Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid saab kasutada energiatootmiseks, ent ka muul otstarbel: lähteainena või toorainena terase- või kemikaalitööstuses. Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kasutamisega nii ühel kui ka teisel otstarbel rakendatakse täiel määral neis peituvaid võimalusi lähteainena kasutatavate fossiilkütuste asendamiseks ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks tööstussektoris ning seepärast peaks muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kasutamisega seotud eesmärk hõlmama mõlemat kasutusviisi. Liikmesriikide meetmed, millega toetatakse muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kasutuselevõttu tööstussektoris, ei tohiks kaasa tuua summaarset saastuse suurenemist kõige saastavamatest fossiilkütustest, näiteks kivisöest, diislikütusest, pruunsöest, naftast, turbast või põlevkivist toodetud elektrienergia nõudluse kasvu tõttu.

(23) Kütte- ja jahutussektoriga seotud ambitsioonide suurendamine on üldise taastuvenergiaeesmärgi saavutamiseks väga oluline, kuna soojus- ja jahutusenergia moodustab umbes poole liidu energiatarbimisest ning seda rakendatakse paljude eri lõppkasutusviiside ja tehnoloogialahenduste puhul nii hoonetes, tööstussektoris kui ka kaugküttes ja -jahutuses. Taastuvenergia osakaalu kiiremaks suurendamiseks kütte- ja jahutussektoris tuleks kõikide liikmesriikide jaoks siduva miinimumeesmärgina ette näha, et seda osakaalu suurendatakse liikmesriigi tasandil igal aastal 1,1 protsendipunkti. Nendel liikmesriikidel, kus taastuvenergia osakaal kütte- ja jahutussektoris on juba üle 50 %, peaks olema võimalus kohaldada osakaalu iga-aastase suurendamise siduvat määra üksnes poole ulatuses, ning liikmesriikides, kus see osakaal on 60 % või suurem, võib lugeda osakaalu iga-aastase suurendamise keskmist määra käsitleva nõude täidetuks, nagu on sätestatud artikli 23 lõike 2 punktides b ja c. Peale selle tuleks kehtestada eri liikmesriikide jaoks eri lisamäärad, mille abil jagatakse liikmesriikide vahel SKPst ja kulutõhususest lähtuvalt täiendav panus, mis on vajalik 2030. aastaks taastuvenergia osakaalu soovitud taseme saavutamiseks. Samuti tuleks direktiivis (EL) 2018/2001 esitada eri meetmete pikem loetelu, et hõlbustada taastuvenergia osakaalu suurendamist kütte- ja jahutussektoris. Liikmesriigid võivad rakendada ühte või mitut meedet sellest loetelust.

(24) Selle tagamiseks, et kaugkütte ja -jahutuse osatähtsuse suurenemisega kaasneks tarbijate parem teavitamine, on asjakohane selgitada ja tõhustada neid süsteeme iseloomustavate taastuvenergia osakaalu ja energiatõhususe andmete avalikustamist.

(25) On ilmnenud, et tänapäevased taastuvenergiapõhised tõhusad kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemid võimaldavad pakkuda kulutõhusaid lahendusi taastuvenergia lõimimiseks ning suuremat energiatõhusust ja energiasüsteemi lõimitust ning hõlbustavad seeläbi CO_2-heite üldist vähendamist kütte- ja jahutussektoris. Selle tagamiseks, et neid võimalusi rakendatakse, tuleks kaugkütte- ja kaugjahutussektoris kasutatava taastuvenergia ja/või heitsoojuse

osakaalu suurendada igal aastal 1 protsendipunkti asemel 2,1 protsendipunkti, muutmata seejuures selle suurendamismäära esialgsust, mis kajastab sellist liiki võrkude ebaühtlast rajamist liidus.

(26) Et kajastada kaugkütte ja -jahutuse üha suuremat tähtsust ning juhtida selliste võrkude arengut rohkema taastuvenergia lõimimise suunas, on asjakohane kehtestada nõuded selle tagamiseks, et kolmandad isikud, kes tarnivad taastuvenergiat ning heitsoojus- ja -jahutusenergiat, ühendatakse kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkude süsteemidega, mille võimsus on üle 25 MW.

(27) Heitsoojus- ja -jahutusenergia on vaatamata selle laialdasele kättesaadavusele alakasutatud ning see toob kaasa ressursside raiskamise, riikide energiasüsteemide väiksema energiatõhususe ja vajalikust suurema energiatarbimise liidus. Kaugkütte- ja kaugjahutusettevõtete, tööstussektori ja teenindussektori ning kohalike ametiasutuste vahelise tihedama koordineerimise nõuded võivad hõlbustada dialoogi ja koostööd, mis on vajalik heitsoojus- ja -jahutusenergia potentsiaali kulutõhusaks rakendamiseks kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide kaudu.

(28) Et tagada kaugkütte- ja kaugjahutussektori täielik osalus energiasektori lõimimises, on vaja laiendada elektri jaotusvõrgu ettevõtjatega tehtavat koostööd elektri põhivõrgu ettevõtjatele ning suurendada koostöö ulatust nii, et see hõlmaks võrguinvesteeringute kavandamist ja turge, võimaldamaks kasutada paremini ära kaugküttes ja -jahutuses peituvaid võimalusi paindlikkusteenuste pakkumiseks elektriturgudel. Samuti tuleks võimaldada koostöö edendamist gaasivõrkude, sealhulgas vesiniku- ja muude energiavõrkude ettevõtjatega, et tagada eri energiakandjaid hõlmav ulatuslikum lõimitus ja energiakandjate kasutamine kulutõhusaimal viisil.

(29) Taastuvkütuste ja taastuvelektri kasutamine transpordis võib aidata kulutõhusalt vähendada CO_2-heidet liidu transpordisektoris ja suurendada muu hulgas energiavarustuse mitmekesisust selles sektoris ning samal ajal edendada liidus innovatsiooni, majanduskasvu ja tööhõivet ning vähendada sõltuvust energiaimpordist. Selleks, et saavutada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine liidus kindlaks määratud suurendatud ulatuses, tuleks suurendada liidus kõikide transpordiliikide puhul tarnitud taastuvenergia osakaalu. Transpordisektoriga seotud eesmärgi väljendamine kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise eesmärgina innustaks võtma transpordis üha rohkem kasutusele kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise seisukohalt kõige kulutõhusamaid ja parimate näitajatega kütuseid. Peale selle aitaks kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise eesmärk edendada innovatsiooni ja sellest saaks selge võrdlusalus eri kütuseliikide ja taastuvelektri võrdlemiseks neid iseloomustava kasvuhoonegaaside heitemahukuse alusel. Lisaks võimaldaks täiustatud biokütuste ja biogaasiga seotud energiapõhisele eesmärgile vastava taseme tõstmine ning muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid käsitleva eesmärgi kehtestamine tagada vähima keskkonnamõjuga taastuvkütuste ulatuslikuma kasutuselevõtu nende transpordiliikide puhul, kus elektrifitseerimine on raskendatud. Nimetatud eesmärkide saavutamine peaks olema tagatud kütusetarnijatele kehtestatud kohustustega ning muude meetmetega, mis on ette nähtud [määrusega (EL) 2021/XXX, milles käsitletakse algatust „FuelEU Maritime“ – taastuvkütuste ja vähese CO_2-heitega kütuste kasutamist meretranspordis, ning määrusega (EL) 2021/XXX, milles käsitletakse võrdsete tingimuste tagamist säästva

lennutranspordi jaoks]. Lennukikütuse tarnijate spetsiifilised kohustused tuleks kehtestada üksnes vastavalt [määrusele (EL) 2021/XXX, milles käsitletakse võrdsete tingimuste tagamist säästva lennutranspordi jaoks].

(30) Transpordisektoris mängib CO_2-heite vähendamisel olulist rolli elektromobiilsus. Elektromobiilsuse jätkuva arengu soodustamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama krediidimehhanismi, mis võimaldaks üldsusele ligipääsetavate laadimisjaamade käitajatel anda taastuvelektri tarnimisega oma panuse nende kohustuste täitmisse, mille liikmesriigid on kehtestanud kütusetarnijatele. On oluline, et peale sellise mehhanismi loomise elektrienergia kasutamise toetamiseks transpordisektoris seaksid liikmesriigid jätkuvalt ambitsioonikaid sihte transpordis kasutatavate vedelkütuseliikidega seotud CO_2-heite vähendamiseks.

(31) Liidu taastuvenergiapoliitikaga soovitakse aidata täita Euroopa Liidu eesmärke seoses kliimamuutuste leevendamisega kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise teel. Selles suunas liikumisel on oluline aidata saavutada ka laiemaid keskkonnaeesmärke, eelkõige takistada elurikkuse vähenemist, millele avaldab negatiivset mõju maakasutuse kaudne muutus seoses teatavate biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmisega. Nende kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisele kaasaaitamine on liidu kodanike ja liidu seadusandja jaoks tõsine ja pikaajaline põlvkonnaülene mure. Sellest tulenevalt ei tohiks muudatused transpordisektorile seatud eesmärgi arvutamise viisis mõjutada piiranguid, mis on kehtestatud seoses sellega, kuidas võetakse selle eesmärgini jõudmiseks arvesse teatavaid toidu- ja söödakultuuridest toodetavaid kütuseid ning samuti suurt maakasutuse kaudse muutuse riski põhjustavaid kütuseid. Peale selle peaks liikmesriikidel olema jätkuvalt võimalik valida, kas võtta transpordisektorile seatud eesmärgi poole liikumisel arvesse toidu- ja söödakultuuridest toodetud biokütuseid ja biogaasi või mitte, et hoida ära stiimuli loomist nende kasutamiseks transpordis. Kui neid kütuseid ei võeta arvesse, võib liikmesriik sellele vastavalt vähendada kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise ettenähtud määra, eeldades, et toidu- ja söödakultuuridest saadavad biokütused vähendavad kasvuhoonegaaside heidet 50 % võrra – see vastab käesoleva direktiivi lisas esitatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise tüüpilistele väärtustele toidu- ja söödakultuuridest saadavate biokütuste kõige asjakohasemate tootmisviiside puhul, samuti vähenemise miinimummäärale, mida kohaldatakse enamiku selliseid biokütuseid tootvate käitiste puhul.

(32) Transpordisektorile seatud eesmärgi väljendamisel kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise eesmärgina langeb ära vajadus kohaldada kordajaid teatavate taastuvate energiaallikate kasutuse edendamiseks. See tuleneb asjaolust, et eri taastuvad energiaallikad võimaldavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet erineval määral ja seega on nende panused eesmärgini jõudmiseks erinevad. Taastuvelektri tootmist tuleks käsitada heitevabana, mis tähendab seda, et sellega vähendatakse heidet 100 %, võrreldu na fossiilkütustest elektri tootmisega. See loob stiimuli taastuvelektri kasutamiseks, kuna taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste puhul on nii suure vähenemismäära saavutamine ebatõenäoline. Seepärast muutuks taastuvatel energiaallikatel põhinev elektrifitseerimine maanteetranspordi puhul kõige tõhusamaks CO_2-heite vähendamise viisiks. Lisaks on täiustatud biokütuste ja biogaasi ning muud kui bioloogilist päritolu

taastuvkütuste kasutamise edendamiseks lennu- ja meretranspordis asjakohane jätta alles selliste kütuste sellisel viisil kasutamise puhul kohaldatav kordaja, mida kasutatakse nende arvessevõtmiseks selliste kütuste jaoks kehtestatud konkreetsete eesmärkide täitmisel.

(33) Lõppkasutussektorite, sealhulgas transpordisektori otsene elektrifitseerimine aitab suurendada taastuvenergiapõhise energiasüsteemi tõhusust ja hõlbustab sellele üleminekut. Seepärast on see iseenesest tõhus viis kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. Sellest tulenevalt ei ole vaja luua sellist täiendavuse raamistikku, mis on kohaldatav konkreetselt transpordisektoris elektrisõidukite jaoks tarnitava taastuvelektri puhul.

(34) Kuna muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused võetakse arvesse taastuvenergiana sõltumata sellest, millises sektoris neid tarbitakse, tuleks eeskirju, mille alusel määratakse kindlaks selliste kütuste taastuv olemus nende tootmisel elektrienergia abil ja mida on kohaldatud üksnes nende tarbimisel transpordisektoris, laiendada kõikidele muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütustele, olenemata sellest, millises sektoris neid tarbitakse.

(35) Soojus-, elektri- ja jahutusenergiat tootvates käitistes kasutatavate tahkete biomasskütuste suhtes kohaldatavate liidu säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumide suurema keskkonnatõhususe tagamiseks tuleks vähendada selliste kriteeriumide kohaldamiseks vajalikku miinimummäära praeguselt väärtuselt 20 MW väärtuseni 5 MW.

(36) Direktiiviga (EL) 2018/2001 tugevdati bioenergia säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise raamistikku ning kehtestati selleks kriteeriumid kõikide lõppkasutussektorite jaoks. Nimetatud direktiiviga on ette nähtud metsa biomassist toodetud biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid käsitlevad erieeskirjad, mille kohaselt on nõutav ülestöötamise kestlikkus ja maakasutuse muutusest tuleneva heite arvessevõtmine. Iseäranis suure elurikkusega ja süsinikurikaste elupaikade, näiteks põlismetsade, suure bioloogilise mitmekesisusega metsade, rohumaade ja turbaalade tõhusamaks kaitsmiseks tuleks kehtestada erandid ja piirangud seoses sellistelt aladelt metsa biomassi hankimisega; see oleks kooskõlas põllumajanduslikust biomassist toodetud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste puhul rakendatava lähenemisviisiga. Peale selle tuleks kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriume kohaldada ka olemasolevate biomassipõhiste käitiste suhtes, et tagada, et kõikides sellistes käitistes saavutatakse bioenergia tootmisega kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine, võrreldуna fossiilkütustest energia tootmisega.

(37) Selleks, et vähendada halduskoormust taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste tootjate ning liikmesriikide jaoks juhtudel, kus komisjon on rakendusakti kaudu tunnustanud vabatahtlikku või riiklikku kava kui kava, mille alusel esitatakse tõendeid või täpseid andmeid selle kohta, et säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid ning muud käesoleva direktiiviga kehtestatud nõuded on täidetud, peaksid liikmesriigid aktsepteerima selliste kavade alusel komisjoni tunnustuse raames välja antud sertifikaatide kohaseid tulemusi. Väikeste käitiste jaoks koormuse vähendamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama lihtsustatud kontrollimehhanismi käitiste puhul, mille võimsus jääb vahemikku 5–10 MW.

(38) Komisjoni loodava liidu andmebaasi eesmärk on võimaldada vedelate ja gaasiliste taastuvkütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jälgitavust. Selle ulatust tuleks laiendada nii, et see hõlmaks peale transpordisektori ka kõiki muid lõppkasutussektoreid, kus selliseid kütuseid tarbitakse. Sellest peaks kujunema oluline panus kõnealuste kütuste tootmise ja tarbimise põhjalikku seiresse ning sellega väheneksid topeltarvestamise ja nõuete rikkumise riskid liidu andmebaasiga hõlmatud tarneahelate lõikes. Peale selle tuleks tühistada kõikide andmebaasis registreeritud, taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi saadetiste päritolutagatised, et hoida ära sama taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi kohta topeltandmete esitamise riski.

(39) Energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitlevas määruses (EL) 2018/1999 on mitmes kohas viidatud siduvale liidu tasandi eesmärgile suurendada liidus tarbitava taastuvenergia osakaalu 2030. aastaks vähemalt 32 %ni. Kuna selle eesmärgi kohast määra on vaja suurendada, et aidata tõhusalt kaasa püüdlustele vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet 55 %, tuleks kõnealuseid viiteid muuta. Täiendavalt kehtestatavate kavandamis- ja aruandlusnõuetega ei looda uut kavandamis- ja aruandlussüsteemi, vaid need peaksid olema hõlmatud määruse (EL) 2018/1999 kohase olemasoleva kavandamis- ja aruandlusraamistikuga.

(40) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ[17] kohaldamisala tuleks muuta, et hoida ära transpordikütustega seotud CO_2-heite vähendamise eesmärki käsitlevate regulatiivsete nõuete dubleerimist ja saavutada kooskõla direktiiviga (EL) 2018/2001.

(41) Tuleks muuta direktiivis 98/70/EÜ sätestatud mõistete määratlusi, et viia need kooskõlla direktiivis (EL) 2018/2001 esitatud määratlustega ja hoida seega ära eri määratluste kohaldamist nende kahe õigusakti puhul.

(42) Direktiivist 98/70/EÜ tuleks lihtsustamise huvides välja jätta sätted kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja biokütuste kasutamise kohustuste kohta, et hoida ära topeltreguleerimist seoses transpordikütuseid käsitlevate rangemate CO_2-heite vähendamise kohustustega, mis on ette nähtud direktiiviga (EL) 2018/2001.

(43) Direktiivist 98/70/EÜ tuleks välja jätta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise seire ja vähendamisest aru andmise kohustusi käsitlevad sätted, et hoida ära aruandluskohustuste topeltreguleerimist.

(44) Tuleks tunnistada kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652, millega on ette nähtud üksikasjalikud eeskirjad direktiivi 98/70/EÜ artikli 7a ühetaolise rakendamise kohta, kuna see minetab käesoleva direktiivi alusel direktiivi 98/70/EÜ artikli 7a kehtetuks tunnistamisega oma asjakohasuse.

(45) Diislikütuses sisalduvate bioressursipõhiste koostisainete puhul piirab direktiivis 98/70/EÜ esitatud viide diislikütusele B7 ehk kuni 7 % rasvhapete metüülestreid sisaldavale diislikütusele olemasolevaid võimalusi direktiivi (EL) 2018/2001 kohaste biokütusesisalduse suurendamise eesmärkide saavutamiseks. See tuleneb asjaolust, et peaaegu kogu liidus tarnitav diislikütus

[17] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi ning nõukogu direktiivi 93/12/EMÜ muutmise kohta (EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58).

on juba B7. Seepärast tuleks suurendada bioressursipõhiste koostisainete maksimaalset lubatud osakaalu 7 %lt 10 %ni. Diislikütuse B10, st kuni 10 % rasvhapete metüülestreid sisaldava diislikütuse järkjärguline turul kasutusele võtmine nõuab kõikjal liidus B7 hõlmava kaitse kohaldamist 7 % rasvhapete metüülestrite sisalduse suhtes, kuna eeldatavalt moodustavad 2030. aastaks sõidukipargist märkimisväärse osa sõidukid, mille puhul B10 kasutamine ei ole võimalik. Seda tuleks kajastada käesoleva õigusaktiga muudetavas direktiivi 98/70/EÜ artikli 4 lõike 1 teises lõigus.

(46) Üleminekusätted peaksid võimaldama korrapäraselt jätkata käesoleva direktiiviga välja jäetavate direktiivi 98/70/EÜ artiklite kohast andmekogumist ja aruandluskohustuste täitmist.

(47) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta[18] kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja liikmesriigi ülevõtvate õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide esitamine on põhjendatud, eriti pärast Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-543/17 (komisjon *vs.* Belgia)[19].

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi (EL) 2018/2001 muutmine

Direktiivi (EL) 2018/2001 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 2 teist lõiku muudetakse järgmiselt:

a) punkt 36 asendatakse järgmisega:

„36) „muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused“ – vedelad ja gaasilised kütused, milles sisalduv energia pärineb muudest taastuvatest energiaallikatest kui biomass;“

b) punkt 47 asendatakse järgmisega:

„47) „vaikeväärtus“ – eelnevalt kindlaks määratud tegurite abil tüüpilisest väärtusest tuletatud väärtus, mida võib käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel kasutada tegeliku väärtuse asemel.“;

c) lisatakse järgmised punktid:

[18] ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

[19] Euroopa Kohtu 8. juuli 2019. aasta otsus kohtuasjas C-543/17: komisjon *vs.* Belgia; ECLI: EU:C:2019:573.

„1a) „kvaliteetne ümarpuit“ – ümarpuit, mis on langetatud või muul viisil üles töötatud ja eemaldatud ning mille omadused, näiteks puuliik, mõõtmed, sirgus ja oksakohtade arv muudavad selle vastavalt asjakohaste metsatingimuste alusel liikmesriikide kindlaks määratud ja nõuetekohaselt põhjendatud eeskirjadele tööstuslikuks kasutamiseks sobivaks; ei hõlma kommertskasutusele eelneval harvendamisel saadud puitu ega tulekahjust, kahjuritest, haigustest või abiootiliste mõjurite tõttu tekkinud kahjustustest mõjutatud metsast eemaldatud puid;

14a) „pakkumisvöönd“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/943[20] artikli 2 punktis 65 määratletud pakkumisvöönd;

14b) „nutiarvestisüsteem“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/944[21] artikli 2 punktis 23 määratletud nutiarvestisüsteem;

14c) „laadimispunkt“ – direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 33 määratletud laadimispunkt;

14d) „turuosaline“ – määruse (EL) 2019/943 artikli 2 punktis 25 määratletud turuosaline;

14e) „elektriturg“ – direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 9 määratletud elektriturg;

14f) „kodumajapidamistes kasutatav aku“ – eraldiseisev aku, mille nimimahutavus vastab energiahulgale üle 2 kWh ja mis sobib kodukeskkonnas paigaldamiseks ja kasutamiseks;

14g) „elektrisõidukiaku“ – [kavandatud määruse (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020)[22]] artikli 2 punktis 12 määratletud elektrisõidukiaku;

14h) „tööstuslik patarei või aku“ – [kavandatud määruse (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020)] artikli 2 punktis 11 määratletud tööstuslik patarei või aku;

14i) „seisukord“ – [kavandatud määruse (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020)[23]] artikli 2 punktis 25 määratletud seisukord;

14j) „laetustase“ – [kavandatud määruse (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020)] artikli 2 punktis 24 määratletud laetustase;

---

[20] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/943, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (ELT L 158, 14.6.2019, lk 54).

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

[22] COM(2020) 798 final.

[23] Ettepanek: komisjoni määrus, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020 (xxxx).

14k) „võimsuse seadeväärtus“ – akujuhtimissüsteemis olev teave, mille alusel määratakse kindlaks aku seisukorra ja kasutuse optimeerimiseks vajalik elektrilise võimsuse režiim, milles aku töötab laadimise ja tühjendamise ajal;

14l) „nutilaadimine“ – laadimistoiming, mille käigus akusse suunatava elektrienergia kogust kohandatakse elektroonilise side kaudu saadud teabe alusel reaalajas;

14m) „reguleeriv asutus“ – määruse (EL) 2019/943 artikli 2 punktis 2 määratletud reguleeriv asutus;

14n) „kahesuunaline laadimine“ – nutilaadimine, mille puhul elektrivoolu suunda saab muuta nii, et elektrivool liigub akust sellega ühendatud laadimispunkti;

14o) „tavalaadimispunkt“ – [kavandatud määruse (milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/94/EL)] artikli 2 punktis 31 määratletud tavalaadimispunkt;

18a) „tööstussektor“ – majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE REV. 2)[24] B, C ja F jakku ning J jao ossa 63 liigitatud ettevõtjad ja tooted;

18b) „kasutamine muul otstarbel kui energia saamiseks“ – kütuse kasutamine toorainena tööstuslikus protsessis, mitte energia tootmiseks;

22a) „taastuvkütused“ – biokütused, vedelad biokütused, biomasskütused ja muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused;

44a) „istandik“ – intensiivselt majandatav istutatud mets, mis vastab istutamise ajal ja puistu küpsusvanuses kõikidele järgmistele kriteeriumidele: üks või kaks liiki ning ühevanused korrapäraselt paiknevad puud; see hõlmab lühikese raieringiga istandikke puidu, kiu ja energia saamiseks, ei hõlma aga metsa, mis on istutatud kaitse eesmärgil või ökosüsteemi taastamiseks, ega istutatud või külvatud metsa, mis puistu küpsusvanuses meenutab looduslikult uuenevat metsa;

44b) „istutatud mets“ – mets, mis koosneb peamiselt istutatud ja/või tahtlikult külvatud puudest, mis moodustavad küpsusvanuses eeldatavalt üle viiekümne protsendi kasvava metsa mahust; see hõlmab algselt istutatud või külvatud puudest tekkinud madalmetsa;“.

2. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

[24] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

„1. Liikmesriigid tagavad ühiselt, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal liidu summaarses energia lõpptarbimises on 2030. aastal vähemalt 40%.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võtavad meetmed selle tagamiseks, et biomassist toodetakse energiat viisil, mille puhul biomassi tooraineturu põhjendamatud moonutused ja kahjulik mõju elurikkusele on minimaalsed. Sel eesmärgil võtavad nad arvesse direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 sätestatud jäätmehierarhiat ja kolmandas lõigus osutatud astmelise kasutamise põhimõtet.

Osana esimeses lõigus osutatud meetmetest:

a) ei toeta liikmesriigid:

i) saepalkide, vineeripakkude, kändude ja juurte kasutamist energia tootmiseks;

ii) jäätmete põletamise teel taastuvenergia tootmist juhtudel, kus direktiivis 2008/98/EÜ sätestatud liigiti kogumise kohustused ei ole täidetud;

iii) tegevust, mis ei ole kooskõlas kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusaktiga;

b) ei toeta liikmesriigid esimeses lõigus nimetatud kohustustest olenemata alates 31. detsembrist 2026 metsa biomassist elektrienergia tootmist üksnes elektrienergiat tootvates käitistes, välja arvatud juhul, kui selline elektrienergia vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

i) seda toodetakse piirkonnas, mis on tahketest fossiilkütustest sõltuvuse tõttu kindlaks määratud Euroopa Komisjoni heaks kiidetud õiglase ülemineku territoriaalses kavas kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/..., millega asutatakse õiglase ülemineku fond, ning see vastab artikli 29 lõikes 11 sätestatud asjakohastele nõuetele;

ii) selle tootmisel kasutatakse biomassist tekkinud CO_2 kogumist ja säilitamist ning see vastab artikli 29 lõike 11 teises lõigus sätestatud nõuetele.

Komisjon võtab hiljemalt üks aasta pärast [käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist] kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakti selle kohta, kuidas kohaldada biomassi puhul astmelise kasutamise põhimõtet, täpsustades eelkõige, kuidas minimeerida kvaliteetse ümarpuidu kasutamist energia tootmiseks, ning keskendudes toetuskavadele ja võttes asjakohaselt arvesse riikide eripära.

Komisjon esitab 2026. aastaks aruande liikmesriikide biomassi toetuskavade mõju kohta, käsitledes muu hulgas elurikkust ja võimalikke turumoonutusi, ning hindab võimalust seada lisapiiranguid metsa biomassiga seotud toetuskavade suhtes.“;

c) lisatakse lõige 4a:

„4a. Liikmesriigid loovad raamistiku, mis võib hõlmata toetuskavu ja taastuvelektri ostulepingute kasutuselevõtu soodustamist ning võimaldab taastuvelektri kasutamisel jõuda määruse (EL) 2018/1999 artikli 4 punkti a alapunktis 2 osutatud soovituslikule

trajektoorile vastavas tempos tasemeni, mis vastab lõikes 2 osutatud liikmesriikide riiklikule panusele. Eelkõige keskendutakse selles raamistikus olemasolevatele takistustele taastuvelektri suure osakaalu saavutamisel, sealhulgas loamenetlustega seotud takistustele. Selle raamistiku kavandamisel võtavad liikmesriigid arvesse, kui palju on vaja taastuvelektrit juurde toota, et rahuldada nõudlust transpordi-, tööstus-, ehitus- ning kütte- ja jahutussektoris ning muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste tootmiseks.“

3. Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimese lõigu punkti a, b või c puhul võetakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi ja elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud energia summaarse lõpptarbimise arvutamisel arvesse vaid üks kord. Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest toodetud energia võetakse arvesse sektoris, kus seda tarbitakse: elektrisektoris, kütte- ja jahutussektoris või transpordisektoris.“;

b) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaldamisel arvutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia summaarne lõpptarbimine liikmesriigis taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kogusena, mis hõlmab taastuvatest energiaallikatest oma tarbeks ja taastuvenergiakogukondade toodetud elektrienergiat ning muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest toodetud elektrienergiat, ei hõlma aga eelnevalt kõrgemale pumbatud vett kasutavates pumpelektrijaamades toodetud elektrienergiat ega muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste tootmiseks kasutatud elektrienergiat.“;

c) lõike 4 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) taastuvatest energiaallikatest toodetud energia lõpptarbimine transpordisektoris arvutatakse kõiki selles sektoris tarbitud biokütuseid, biogaasi ja muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid hõlmava summana;“.

4. Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse lõige 1a:

„1a. Iga liikmesriik lepib 31. detsembriks 2025 ühe või mitme teise liikmesriigiga kokku algatada vähemalt üks taastuvenergia tootmise

ühisprojekt. Komisjoni teavitatakse sellisest kokkuleppest, sealhulgas kuupäevast, mil projekt eeldatavalt käivitatakse. Asjaomaste liikmesriikide puhul sobivad selle kohustuse täitmiseks komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/1294[25] loodud liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi raames liikmesriikide panustest rahastatavad projektid.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„7a. Merepiirkonnaga piirnevad liikmesriigid teevad koostööd, et määrata ühiselt kindlaks avamere taastuvenergia kogus, mida nad kavandavad asjaomases merepiirkonnas toota 2050. aastaks, ning 2030. ja 2040. aastaks saavutatavad vahe-eesmärgid. Liikmesriigid võtavad arvesse iga piirkonna eripära ja arengut ning asjaomase merepiirkonna potentsiaali seoses avamere taastuvenergiaga, samuti sellega seotud lõimitud võrgu kavandamise tagamise tähtsust. Liikmesriigid teevad kõnealuse koguse teatavaks ajakohastatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 14.“

5. Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid määratlevad selgelt kõik tehnilised kirjeldused, millele taastuvenergiaseadmed ja -süsteemid peavad vastama, et võimaldada toetuskavadest kasu saada. Harmoneeritud standardite või Euroopa standardite, sealhulgas Euroopa standardiorganisatsioonide kehtestatud tehniliste võrdlussüsteemide olemasolu korral lähtutakse kõnealuste tehniliste kirjelduste puhul nendest standarditest. Eelistatult kasutatakse harmoneeritud standardeid, mille viited on Euroopa õigusnormide toetamiseks avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, nende puudumisel aga muid harmoneeritud standardeid või Euroopa standardeid sellises järjekorras. Kõnealuste tehniliste kirjeldustega ei nähta ette seadmete ja süsteemide sertifitseerimise kohta ning need ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist.“;

b) lõiked 4–7 jäetakse välja;

c) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Liikmesriigid hindavad pikaajaliste taastuvelektri ostulepingutega seotud regulatiivseid ja haldustõkkeid ning kõrvaldavad selliste lepingute kasutuselevõttu takistavad põhjendamatud tõkked ja edendavad selliste lepingute kasutuselevõttu, analüüsides sel eesmärgil muu hulgas võimalusi vähendada nendega seotud rahalisi riske, eelkõige krediiditagatiste kasutamise kaudu. Liikmesriigid tagavad, et nende lepingute suhtes ei kohaldata ebaproportsionaalseid või diskrimineerivaid menetlusi

[25] Komisjoni 15. septembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/1294 liidu taastuvenergia rahastamismehhanismi kohta (ELT L 303, 17.9.2020, lk 1).

ega tasusid ning et taastuvelektri ostulepinguga saab taastuvenergia ostjale üle kanda kõik asjaomased päritolutagatised.

Liikmesriigid kirjeldavad oma poliitikat ja meetmeid, millega edendatakse taastuvelektri ostulepingute kasutuselevõttu, määruse (EL) 2018/1999 artiklites 3 ja 14 osutatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades ning nimetatud määruse artikli 17 kohaselt esitatud eduaruannetes. Liikmesriigid esitavad kõnealustes aruannetes ka andmed taastuvelektri ostulepingutega kaetud toodetud taastuvelektri koguse kohta.“;

d) lisatakse lõige 9:

„9. Komisjon vaatab ühe aasta jooksul alates käesoleva muutmisdirektiivi jõustumisest artiklitega 15, 16 ja 17 kehtestatud haldusmenetlusi käsitlevad õigusnormid ja nende kohaldamise läbi ning teeb vajaduse korral ettepaneku nende muutmiseks ning võib võtta lisameetmeid, et toetada liikmesriike nende õigusnormide rakendamisel.“

6. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 15a

Taastuvenergia ulatuslik kasutamine hoonetes

1. Liikmesriigid kehtestavad hoonesektoris taastuvenergia tootmise ja kasutamise edendamiseks esialgse eesmärgi taastuvenergia osakaalu kohta energia lõpptarbimises nende hoonesektoris aastal 2030; see eesmärk peab olema kooskõlas esialgse eesmärgiga, et liidu hoonesektoris on 2030. aastal taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal vähemalt 49 % energia lõpptarbimisest. Seda riiklikku eesmärki väljendatakse osakaaluna energia lõpptarbimisest riigis ning see arvutatakse vastavalt artiklis 7 esitatud metoodikale. Liikmesriigid esitavad oma eesmärgi ajakohastatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 14; ühtlasi esitavad nad teabe selle kohta, kuidas nad kavatsevad selle eesmärgini jõuda.

2. Liikmesriigid lisavad oma ehitusalastesse õigusaktidesse ja eeskirjadesse ning asjakohasel juhul oma toetuskavadesse meetmed taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia ning soojus- ja jahutusenergia osakaalu suurendamiseks hoonefondis, sealhulgas riiklikud meetmed seoses oma tarbeks toodetud taastuvenergia olulise suurendamise, taastuvenergiakogukondade ja kohapeal energia salvestamisega, millele lisandub energiatõhususe suurendamine koostootmise ning passiiv-, energiasäästu- ja nullenergiahoonete abil.

Lõikes 1 sätestatud taastuvenergia kavandatud osakaalu saavutamiseks kehtestavad liikmesriigid kooskõlas direktiivi 2010/31/EL sätetega oma ehitusalaste õigusaktide ja eeskirjadega ning asjakohasel juhul oma toetuskavade või muude samaväärse mõjuga meetmetega nõuded hoonetes kasutatava taastuvatest energiaallikatest

toodetud energia miinimummäärade kohta. Liikmesriigid võimaldavad nendele miinimummääradele vastavuse saavutamiseks muu hulgas kasutada tõhusat kaugkütet ja -jahutust.

Olemasolevate hoonete puhul kohaldatakse esimest lõiku relvajõudude suhtes vaid sellises ulatuses, et see ei lähe vastuollu relvajõudude tegevuse laadi ja põhieesmärgiga, ning ei kohaldata materjali puhul, mida kasutatakse üksnes sõjalisel otstarbel.

3. Liikmesriigid tagavad vastavalt direktiivi 2010/31/EL artiklile 9 ja direktiivi 2012/27/EL artiklile 5, et riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi üldkasutatavad hooned on kasutatava taastuvenergia osakaalu poolest eeskujuks. Liikmesriigid võivad selle kohustuse täitmiseks muu hulgas ette näha, et kolmandad isikud kasutavad üldkasutatavate või korraga nii era- kui ka üldkasutuses olevate hoonete katuseid taastuvatest energiaallikatest energiat tootvate seadmete paigaldamiseks.

4. Lõikes 1 sätestatud taastuvenergia kavandatud osakaalu saavutamiseks edendavad liikmesriigid taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide ja -seadmete kasutamist. Sel otstarbel kasutavad liikmesriigid kõiki asjakohaseid meetmeid, vahendeid ja stiimuleid, muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1369[26] alusel välja töötatud energiamärgiseid, direktiivi 2010/31/EL kohaseid energiatõhususe sertifikaate ja muid asjakohaseid riigi või liidu tasandil välja töötatud sertifikaate või standardeid, ning tagavad piisava teabe ja nõu andmise äärmiselt energiatõhusate taastuvenergiapõhiste alternatiivide kohta, samuti olemasolevate rahastamisvahendite ja stiimulite kohta, millega edendatakse vanade küttesüsteemide kiiremat asendamist ja üha ulatuslikumat taastuvenergiapõhistele lahendustele üleminekut.“

7. Artikli 18 lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid tagavad, et on olemas sertifitseerimiskavad mis tahes liiki taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide paigaldajatele ja projekteerijatele hoone-, tööstus- ja põllumajandussektoris, samuti fotogalvaaniliste päikeseenergiasüsteemide paigaldajatele. Nendes kavades võib vastavalt vajadusele arvesse võtta olemasolevaid kavu ja struktuure ning kavad peavad põhinema IV lisas esitatud kriteeriumidel. Iga liikmesriik tunnustab sertifikaati, mille teine liikmesriik on välja andnud vastavuses nende kriteeriumidega.

Liikmesriigid tagavad, et asjaomaste tehnoloogialahenduste jaoks on olemas piisav arv taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide koolitatud ja kvalifitseeritud paigaldajaid, et võimaldada teenindada kasvavat hulka taastuvenergiapõhiseid kütte- ja jahutussüsteeme, mis on vajalikud, et aidata kaasa taastuvenergia osakaalu iga-aastasele suurendamisele kütte- ja jahutussektoris, nagu on ette nähtud artikliga 23.

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

Kõnealuse piisava arvu paigaldajate ja projekteerijate olemasolu kindlustamiseks tagavad liikmesriigid, et tehakse kättesaadavaks piisavalt koolitusprogramme, mille läbimisel saadakse taastuvenergiapõhist kütte- ja jahutustehnoloogiat ning sellealaseid uusimaid uuenduslikke lahendusi hõlmav kvalifikatsioon või sertifikaat. Liikmesriigid kehtestavad meetmed sellistes programmides osalemise propageerimiseks eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning füüsilisest isikust ettevõtjate seas. Liikmesriigid võivad ette näha vabatahtlike kokkulepete sõlmimise asjakohase tehnoloogia pakkujate ja müüjatega, et koolitada piisaval arvul paigaldajaid turul kättesaadavate uusimate uuenduslike lahenduste ja tehnoloogiavõimaluste teemal; see arv võib põhineda hinnangulisel müügimahul.

4. Liikmesriigid teevad lõikes 3 osutatud sertifitseerimiskavu käsitleva teabe üldsusele kättesaadavaks. Liikmesriigid tagavad, et lõike 3 kohaselt kvalifitseeritud või sertifitseeritud paigaldajate nimekirja ajakohastatakse korrapäraselt ja see tehakse üldsusele kättesaadavaks.“

8. Artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Selleks tagavad liikmesriigid, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia tootja taotluse alusel antakse välja päritolutagatis. Liikmesriigid võivad lasta anda välja päritolutagatisi taastumatutest energiaallikatest toodetud energia jaoks. Päritolutagatise väljaandmisel võib kohaldada võimsuse miinimummäära. Päritolutagatise standardühik on 1 MWh. Iga toodetud energiaühiku kohta antakse välja üks päritolutagatis.“;

ii) viies lõik jäetakse välja;

b) lõike 8 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui elektrienergia tarnija peab vastavalt direktiivi 2009/72/EÜ artikli 3 lõike 9 punktile a tõendama taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu või kogust oma energiaallikate jaotuses, kasutab ta selleks päritolutagatisi, välja arvatud selle osa puhul oma energiaallikate jaotuses, mis vastab mittejälgitavatele kaubanduslikele pakkumistele, kui selliseid pakkumisi on tehtud; kõnealuse osa puhul võib tarnija kasutada segajääki.“

9. Artikli 20 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lähtuvalt määruse (EL) 2018/1999 I lisa kohases lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas kajastatud hindamisest, mille eesmärk on selgitada välja taastuvenergiapõhise kaugkütte ja -jahutuse jaoks uue taristu ehitamise vajadus käesoleva direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud liidu eesmärgi täitmiseks, võtavad liikmesriigid vajaduse korral vajalikud meetmed tõhusa kaugkütte ja -jahutuse taristu väljakujundamiseks, et edendada kütet ja jahutust, mis põhineb taastuvatest energiaallikatest toodetud energial, sealhulgas päikeseenergial, ümbritseva keskkonna energial, geotermilisel energial, biomassil, biogaasil, vedelatel biokütustel ning heitsoojus- ja -jahutusenergial, millele lisandub soojusenergia salvestamine.“

10. Lisatakse artikkel 20a:

„*Artikkel 20a*

Taastuvelektri energiasüsteemi lõimimise hõlbustamine

1. Liikmesriigid kohustavad nende territooriumil tegutsevaid põhivõrguettevõtjaid ja jaotusvõrguettevõtjaid tegema igas pakkumisvööndis tarnitud elektrienergia puhul kättesaadavaks taastuvelektri osakaalu ja kasvuhoonegaaside heite määra käsitlevad võimalikult täpsed andmed reaalajale võimalikult lähedasel ajal, kuid mitte pikema ajavahemiku järel kui üks tund, koos prognoosandmetega, kui need on kättesaadavad. Need andmed tehakse kättesaadavaks digitaalselt viisil, millega tagatakse, et neid saavad kasutada elektrituru osalised, energiavahendajad, tarbijad ja lõppkasutajad ning neid saab lugeda selliste elektrooniliste sidevahenditega nagu nutiarvestisüsteemid, elektrisõidukite laadimispunktid, kütte- ja jahutussüsteemid ning hoonete energiajuhtimissüsteemid.

2. Peale nende nõuete kohaldamise, mis on sätestatud [kavandatud määruses, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020], tagavad liikmesriigid, et kodumajapidamistes kasutatavate akude ja tööstuslike patareide või akude tootjad võimaldavad patareide ja akude omanikele ja kasutajatele, samuti nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele, näiteks hoonete energiajuhtimisega tegelevatele ettevõtjatele ja elektrituru osalistele mittediskrimineerivatel tingimustel reaalajas tasuta juurdepääsu akuhaldussüsteemis olevale põhiteabele, näiteks andmetele aku mahutavuse, seisukorra, laetustaseme ja võimsuse seadeväärtuse kohta.

Peale tüübikinnituse ja turujärelevalvega seotud eeskirjade kohaste täiendavate nõuete kohaldamise tagavad liikmesriigid, et sõidukitootjad teevad elektrisõidukite omanikele ja kasutajatele, samuti nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele, näiteks elektrituru osalistele ja elektromobiilsuse teenuste osutajatele mittediskrimineerivatel tingimustel reaalajas tasuta kättesaadavaks sõidukisisesed andmed aku seisukorra, laetustaseme, võimsuse seadeväärtuse ja mahutavuse kohta, samuti elektrisõiduki asukohaandmed.

3. Peale nende nõuete kohaldamise, mis on sätestatud [kavandatud määruses, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/94/EL], tagavad liikmesriigid, et nende territooriumile alates [käesoleva muutmisdirektiivi ülevõtmise tähtpäevast] paigaldatud üldsusele ligipääsmatud tavalaadimispunktid võimaldavad kasutada nutilaadimise funktsioone ja reguleeriva asutuse hinnangu kohaselt sobivates kohtades ka kahesuunalise laadimise funktsioone.

4. Liikmesriigid tagavad, et riigi õigusraamistikuga ei looda diskrimineerivaid tingimusi seoses väikestel või mobiilsetel süsteemidel, näiteks kodumajapidamistes kasutatavatel akudel ja elektrisõidukitel põhineva otsese või vahendatud osalemisega elektriturgudel, sealhulgas seoses ülekoormuse juhtimisega ning paindlikkus- ja tasakaalustamisteenuste pakkumisega.“

11. Lisatakse artikkel 22a:

„Artikkel 22a

Taastuvenergia ulatuslik kasutamine tööstussektoris

5. Liikmesriigid püüavad esialgse eesmärgina suurendada tööstussektoris taastuvate energiaallikate osakaalu lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatavate energiaallikate seas 2030. aastani keskmiselt vähemalt 1,1 protsendipunkti aastas.

Liikmesriigid lisavad selle esialgse suurenemismäära saavutamiseks kavandatud ja võetud meetmed oma lõimitud riiklikku energia- ja kliimakavasse ning eduaruandesse, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklitele 3, 14 ja 17.

Liikmesriigid tagavad, et lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatavate muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste osakaal on tööstussektoris sel otstarbel kasutatavast vesinikust 2030. aastaks 50 %. See protsentuaalne osakaal arvutatakse järgmiste reeglite alusel:

a) nimetaja arvutamisel võetakse arvesse lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatava vesiniku energiasisaldust, kuid ei võeta arvesse vesinikku, mida kasutatakse vahesaadusena tavapäraste transpordikütuste tootmiseks;

b) lugeja arvutamisel võetakse arvesse tööstussektoris lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatavate muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste energiasisaldust, kuid ei võeta arvesse muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid, mida kasutatakse vahesaadusena tavapäraste transpordikütuste tootmiseks;

c) lugeja ja nimetaja arvutamisel kasutatakse kütuste energiasisalduse väärtusi, mis on esitatud III lisas.

6. Liikmesriigid tagavad, et tööstustoodete puhul, mis on märgistusandmete kohaselt või väidetavalt toodetud taastuvenergia või muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste abil, esitatakse tooraine hankimise ja eeltöötlemise, tootmise ning jaotamise etapis kasutatud taastuvenergia või muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste protsentuaalne osakaal, mis on arvutatud soovituses 2013/179/EL[27] sätestatud või standardi ISO 14067:2018 kohase metoodika alusel.“

12. Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Taastuvenergia kasutamise edendamiseks kütte- ja jahutussektoris suurendab iga liikmesriik taastuvenergia osakaalu selles sektoris keskmiselt vähemalt 1,1 protsendipunkti aastas, arvutatuna ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 kohta, võttes aluseks artiklis 7 sätestatud metoodika kohaselt arvutatud taastuvenergia

[27] Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

osakaalu liikmesriigi summaarses energia lõpptarbimises kütte- ja jahutussektoris aastal 2020.

Liikmesriikides, kus kasutatakse heitsoojus- ja -jahutusenergiat, on kõnealune suurenemismäär 1,5 protsendipunkti. Sellisel juhul võib liikmesriik võtta heitsoojus- ja -jahutusenergiat arvesse kuni 40 % ulatuses keskmisest aastasest suurenemismäärast.

Lisaks esimeses lõigus osutatud minimaalsele suurenemismäärale 1,1 protsendipunkti aastas püüab iga liikmesriik suurendada taastuvenergia osakaalu oma kütte- ja jahutussektoris lisas 1a sätestatud määral.“;

b) lisatakse lõige 1a:

„1a. Liikmesriigid teevad oma kütte- ja jahutussektoris taastuvatest energiaallikatest energia tootmise ning heitsoojus- ja -jahutusenergia kasutamise potentsiaali hindamise, mis hõlmab asjakohasel juhul analüüsi piirkondade kohta, mis sobivad sellise energia kasutuselevõtuks ja kus sellega seotud ökoloogiline risk on väike, ning väikeste majapidamisprojektide potentsiaali kohta. Hindamise tulemusena nähakse ette vahe-eesmärgid ja meetmed taastuvenergia osakaalu suurendamiseks kütte- ja jahutussektoris ning asjakohasel juhul heitsoojus- ja -jahutusenergia ulatuslikumaks kasutamiseks kaugküttes ja -jahutuses eesmärgiga kehtestada pikaajaline riiklik strateegia CO_2-heite vähendamiseks kütte- ja jahutussektoris. Kõnealune hindamine on osa määruse (EL) 2018/1999 artiklites 3 ja 14 osutatud lõimitud riiklikest energia- ja kliimakavadest ning tehakse koos direktiivi 2012/27/EL artikli 14 lõikega 1 ette nähtud põhjaliku kütte- ja jahutussektori hindamisega.“;

c) lõike 2 esimese lõigu punkt a jäetakse välja;

d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud keskmise aastase suurenemismäära saavutamiseks võivad liikmesriigid rakendada ühte või mitut järgmistest meetmetest:

a) taastuvenergia või heitsoojus- ja -jahutusenergia füüsiline lõimimine kütmiseks ja jahutamiseks tarnitavatesse energiaallikatesse ja kütustesse;

b) suure tõhususega taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutussüsteemide paigaldamine hoonetesse või taastuvenergia või heitsoojus- ja -jahutusenergia kasutamine tööstuslikes kütte- ja jahutusprotsessides;

c) lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kohustuste täitmist tõendavate kaubeldavate sertifikaatidega seotud meetmed, millega toetatakse käesoleva lõike punkti b kohaseid meetmeid seoses paigaldamisega, mida viib läbi teine ettevõtja, näiteks sõltumatu taastuvenergiapõhiste tehnoloogialahenduste paigaldaja või taastuvenergialahenduste paigaldamisega tegelev energiateenuseid osutav ettevõtja;

d) riigi ja kohalike ametiasutuste suutlikkuse suurendamine taastuvenergiaprojektide ja -taristu kavandamiseks ja rakendamiseks;

e) riskileevendusraamistike loomine eesmärgiga vähendada taastuvenergiapõhiste kütte- ja jahutusprojektide kapitalikulusid;

f) soojusenergia ostulepingute propageerimine ettevõtjate ja väiketarbijate rühmade seas;

g) fossiilkütusepõhiste küttesüsteemide asendamise või järkjärgulise fossiilkütustest loobumise kavandamine koos vahe-eesmärkide seadmisega;

h) taastuvenergiapõhiseid kütte- ja jahutuskavu käsitlevate nõuete kehtestamine kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

i) muud samaväärse mõjuga poliitikameetmed, sealhulgas fiskaalmeetmed, toetuskavad ja muud rahalised stiimulid.

Nende meetmete vastuvõtmisel ja rakendamisel tagavad liikmesriigid nende kättesaadavuse kõikide tarbijate, eelkõige väikese sissetulekuga või vähekaitstud kodumajapidamiste jaoks, kellel ei oleks muidu piisavalt algkapitali, et asjaomastest meetmetest kasu saada.“

13. Artiklit 24 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et teave energiatõhususe ja taastuvenergia osakaalu kohta nende kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemides esitatakse lõpptarbijale hõlpsalt kättesaadaval viisil, näiteks arvetel või tarnijate veebisaitidel, samuti sellekohase taotluse esitamisel. Taastuvenergia osakaalu andmetena esitatakse vähemalt selle protsentuaalne osakaal asjaomase kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi klientide summaarsest kütte- ja jahutusenergia lõpptarbimisest; muu hulgas esitatakse teave selle kohta, kui palju energiat kasutati ühe ühiku soojusenergia tarnimiseks kliendile või lõppkasutajale.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid püüavad suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud energia ning heitsoojus- ja -jahutusenergia osakaalu kaugküttes ja -jahutuses keskmiselt vähemalt 2,1 protsendipunkti aastas, arvutatuna ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 kohta, võttes aluseks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia ning heitsoojus- ja -jahutusenergia osakaalu kaugküttes ja -jahutuses aastal 2020, ning sätestavad selleks vajalikud meetmed. Taastuvenergia osakaalu väljendatakse tavapäraste keskmiste kliimatingimuste järgi kohandatud osakaaluna summaarsest energia lõpptarbimisest kaugküttes ja -jahutuses.

Liikmesriigid, kus taastuvatest energiaallikatest toodetud energia ning heitsoojus- ja -jahutusenergia osakaal kaugküttes ja -jahutuses on üle 60 %, võivad lugeda esimeses lõigus osutatud keskmist aastast suurenemismäära käsitleva nõude täidetuks.

Liikmesriigid sätestavad esimeses lõigus osutatud keskmise aastase suurenemismäära saavutamiseks vajalikud meetmed oma lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 I lisaga.“;

c) lisatakse lõige 4a:

„4a. Liikmesriigid tagavad, et selliste kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajad, mille võimsus on üle 25 MWth, kohustuvad ühendama süsteemiga kolmandad isikud, kes tarnivad taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat ning heitsoojus- ja -jahutusenergiat, või pakkuma taastuvatest energiaallikatest ning heitsoojus- ja -jahutusenergiast toodetud soojus- ja jahutusenergiat tarnivatele kolmandatele isikutele võimaluse ühineda süsteemiga ja müüa oma energiat asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel, kui kõnealustel käitajatel on vaja teha ühte või mitut järgmistest tegevustest:

a) uute klientide nõudluse rahuldamine;

b) olemasoleva soojus- või jahutusenergia tootmisvõimsuse asendamine;

c) olemasoleva soojus- või jahutusenergia tootmisvõimsuse suurendamine.“;

d) lõiked 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„5. Liikmesriigid võivad lubada kaugkütte- või kaugjahutussüsteemi käitajal keelduda kolmandast isikust tarnija ühendamisest ja temalt soojus- või jahutusenergia ostmisest ükskõik millisel järgmistest juhtudest:

a) süsteemi võimsus ei ole piisav, mille põhjuseks on muud taastuvatest energiaallikatest toodetud soojus- või jahutusenergia või heitsoojus- ja -jahutusenergia tarned;

b) kolmandast isikust tarnija soojus- või jahutusenergia ei vasta ühendamiseks ning kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi usaldusväärseks ja ohutuks toimimiseks vajalikele tehnilistele näitajatele;

c) käitaja on võimeline tõendama, et juurdepääsu loomine tooks kaasa soojus- või jahutusenergia hinna ülemäärase tõusu lõpptarbija jaoks, võrrelduna kulutustega peamise kohaliku tarnija soojus- või jahutusenergiale, millega taastuvatest energiaallikatest toodetud energia või heitsoojus- ja -jahutusenergia konkureeriks;

d) käitaja süsteem vastab [kavandatud uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiivi artiklis x] esitatud tõhusa kaugkütte ja -jahutuse määratlusele.

Liikmesriigid tagavad, et kui kaugkütte- või kaugjahutussüsteemi käitaja keeldub vastavalt esimesele lõigule soojus- või jahutusenergia tarnija ühendamisest, esitab asjaomane käitaja pädevale asutusele teabe keeldumise põhjuste kohta, samuti tingimuste kohta, mis tuleb täita, ja meetmete kohta, mis tuleb võtta, et võimaldada süsteemiga ühendamist. Liikmesriigid tagavad, et on kehtestatud asjakohane kord põhjendamatute keeldumiste heastamiseks.

6. Liikmesriigid kehtestavad kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajaid ning tööstussektoris ja teenindussektoris leiduvaid potentsiaalseid heitsoojus- ja -jahutusenergia allikaid hõlmava koordineerimisraamistiku, et hõlbustada heitsoojus- ja -jahutusenergia kasutamist. Selle koordineerimisraamistikuga tagatakse heitsoojus- ja -jahutusenergia kasutamist käsitlev dialoog, milles osalevad vähemalt:

a) kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajad;

b) tööstussektori ja teenindussektori ettevõtted, kus tekib heitsoojus- ja -jahutusenergiat, mida saab kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide kaudu majanduslikult tasuval viisil ära kasutada, näiteks andmekeskused, tööstusettevõtted, suured ärihooned ja ühistransport, ning

c) energiataristute kavandamise ja heakskiitmise eest vastutavad kohalikud ametiasutused.“;

e) lõiked 8, 9 ja 10 asendatakse järgmisega:

„8. Liikmesriigid kehtestavad raamistiku, millest lähtuvalt elektri jaotusvõrgu ettevõtjad hindavad koostöös oma piirkonna kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajatega vähemalt iga nelja aasta järel, millised on kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide võimalused pakkuda tasakaalustamis- ja muid süsteemiteenuseid, sealhulgas tarbimiskaja võimalusi ja taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia ülejäägi salvestamist soojusena, ning kas kindlakstehtud võimaluste kasutamine oleks alternatiivsete lahendustega võrreldes ressursi- ja kulutõhusam.

Liikmesriigid tagavad, et elektri põhivõrgu ja jaotusvõrgu ettevõtjad võtavad esimese lõigu kohaselt nõutava hindamise tulemusi asjakohaselt arvesse oma territooriumil võrgu kavandamisel, võrguinvesteeringute tegemisel ja taristu arendamisel.

Liikmesriigid hõlbustavad kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajate ning elektri põhivõrgu ja jaotusvõrgu ettevõtjate vahelist koordineerimist, et tagada, et kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajad saavad tasakaalustamis-, salvestus- ja muude paindlikkusteenuste, näiteks tarbimiskaja võimaluste pakkumise kaudu osaleda asjaomastel elektriturgudel.

Liikmesriigid võivad laiendada esimeses ja kolmandas lõigus esitatud hindamis- ja koordineerimisnõudeid gaasi ülekande- ja jaotussüsteemide halduritele, sealhulgas vesinikuvõrkude ja muude energiavõrkude käitajatele.

9. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohased tarbijate õigused ning kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitamise nõuded on selgelt määratletud ja üldsusele kättesaadavad ning et pädev asutus tagab nende järgimise.

10. Liikmesriigilt ei nõuta lõigete 2 ja 9 kohaldamist, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

a) liikmesriigis oli kaugkütte ja -jahutuse osakaal kuni 2 % summaarsest energia lõpptarbimisest kütte- ja jahutussektoris 24. detsembril 2018;

b) liikmesriigis on kaugkütte ja -jahutuse osakaalu suurendatud nii, et see oli üle 2 % summaarsest energia lõpptarbimisest kütte- ja jahutussektoris 24. detsembril 2018, ning selleks on võetud kasutusele uus tõhus kaugküte ja -jahutus vastavalt määruse (EL) 2018/1999 I lisa kohasele lõimitud riiklikule energia- ja kliimakavale ning lähtuvalt käesoleva direktiivi artikli 23 lõikes 1a osutatud hindamisest;

c) 90 % summaarsest energia lõpptarbimisest kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemides leiab aset [kavandatud uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiivi artiklis x] esitatud määratlusele vastavates kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemides.“

14. Artikkel 25 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 25

Kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamine transpordisektoris taastuvenergia kasutamisega

1. Iga liikmesriik kehtestab kütusetarnijatele kohustuse tagada, et:

a) transpordisektorile tarnitakse taastuvkütuseid ja taastuvelektrit koguses, millega vähendatakse kasvuhoonegaaside heitemahukust liikmesriigi kehtestatud soovituslikule trajektoorile vastavas tempos 2030. aastaks vähemalt 13 %, võrreldуna artikli 27 lõike 1 punkti b kohase lähtetasemega;

b) IX lisa A osas loetletud lähteainetest toodetud täiustatud biokütuste ja biogaasi osakaal transpordisektorile tarnitud energias on 2022. aastal vähemalt 0,2 %, 2025. aastal vähemalt 0,5 % ja 2030. aastal vähemalt 2,2 % ning muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste osakaal on 2030. aastal vähemalt 2,6 %.

Punktis a osutatud vähenemismäära ja punktis b osutatud osakaalu arvutamisel võtavad liikmesriigid muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid arvesse ka juhul, kui neid kasutatakse vahesaadusena tavakütuste tootmiseks. Punktis a osutatud vähenemismäära arvutamisel võivad liikmesriigid võtta arvesse ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid.

Kütusetarnijatele kõnealuse kohustuse kehtestamisel võivad liikmesriigid vabastada elektrienergiat või muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelaid ja gaasilisi transpordikütuseid tarnivad kütusetarnijad kohustusest järgida selliste kütuste puhul IX lisa A osas loetletud lähteainetest toodetud täiustatud biokütuste ja biogaasi miinimumosakaalu nõuet.

2. Liikmesriigid kehtestavad mehhanismi, mis võimaldab nende territooriumil tegutsevatel kütusetarnijatel vahetada transpordisektorile taastuvenergia tarnimise eest saadud arvestusühikuid. Ettevõtjad, kes tarnivad elektrisõidukitele avalike laadimisjaamade kaudu taastuvelektrit, saavad arvestusühikuid sõltumata sellest, kas nad peavad täitma liikmesriigis kütusetarnijatele kehtestatud kohustust, ning võivad müüa neid arvestusühikuid kütusetarnijatele, kellel lubatakse kasutada neid lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kohustuse täitmiseks.“

15. Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Artiklis 7 osutatud taastuvatest energiaallikatest toodetud energia summaarse lõpptarbimise ning artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise sihtmäära arvutamisel liikmesriigis võib transpordisektoris tarbitud, toidu- ja söödakultuuridest toodetud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste osakaal olla kõige rohkem ühe protsendipunkti võrra suurem kui selliste kütuste osakaal energia lõpptarbimises liikmesriigi transpordisektoris aastal 2020 ning maksimaalselt 7 % energia lõpptarbimisest liikmesriigi transpordisektoris.“;

ii) neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui liikmesriigi transpordisektoris tarbitud, toidu- ja söödakultuuridest toodetud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste suurim lubatud osakaal on väiksem kui 7 % või kui liikmesriik otsustab seda osakaalu veelgi piirata, võib asjaomane liikmesriik vähendada sellele vastavalt artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise sihtmäära lähtuvalt panusest, mis oleks selliste kütuste kasutamisega antud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse. Sellisel juhul eeldavad liikmesriigid, et kõnealused kütused vähendavad kasvuhoonegaaside heidet 50 %.“;

b) lõike 2 esimeses ja viiendas lõigus asendatakse tekst „artikli 25 lõike 1 esimeses lõigus osutatud minimaalse osakaalu“ tekstiga „artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise sihtmäära“.

16. Artiklit 27 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Arvutusreeglid transpordisektori ning mis tahes lõppkasutusega muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste puhul“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamise määr arvutatakse järgmiste reeglite alusel:

a) kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine arvutatakse järgmiselt:

i) biokütuste ja biogaasi puhul korrutatakse kõigi transpordiliikide jaoks tarnitud kõnealuste kütuste kogus nendega saavutatava heitkoguste vähenemisega, mis on kindlaks tehtud vastavalt artiklile 31;

ii) muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste puhul korrutatakse kõigi transpordiliikide jaoks

tarnitud kõnealuste kütuste kogus nendega saavutatava heitkoguste vähenemisega, mis on kindlaks tehtud vastavalt artikli 29a lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

iii) taastuvelektri puhul korrutatakse kõigi transpordiliikide jaoks tarnitud taastuvelektri kogus V lisas sätestatud fossiilkütuste võrdlusnäitaja $EC_{F(e)}$ väärtusega;

b) artikli 25 lõikes 1 osutatud lähtetaseme arvutamiseks korrutatakse transpordisektorile tarnitud energia kogus V lisas sätestatud fossiilkütuste võrdlusnäitaja $E_{F(t)}$ väärtusega;

c) asjaomased energiakogused arvutatakse järgmiste reeglite alusel:

i) transpordisektorile tarnitud energia koguse kindlakstegemiseks kasutatakse transpordikütuste energiasisalduse väärtusi, mis on esitatud III lisas;

ii) III lisas loetlemata transpordikütuste energiasisalduse kindlakstegemiseks kasutavad liikmesriigid kütuste küttevääртuse määramist käsitlevaid asjakohaseid Euroopa standardeid. Kui sellekohaseid Euroopa standardeid ei ole vastu võetud, kasutatakse asjakohaseid ISO standardeid;

iii) transpordisektorile tarnitud taastuvelektri koguse kindlakstegemiseks korrutatakse sellele sektorile tarnitud elektrienergia kogus liikmesriigi territooriumil kahe eelneva aasta jooksul tarnitud taastuvelektri keskmise osakaaluga. Kui transpordisektorile tarnitud elektrienergia on otseühenduse kaudu saadud taastuvelektrit tootvast käitisest, loetakse selline elektrienergia erandina olevat täiel määral toodetud taastuvast energiaallikast;

iv) IX lisa B osas loetletud lähteainetest toodetud biokütuste ja biogaasi osakaal transpordisektorile tarnitud kütuste ja elektrienergia summaarses energiasisalduses on maksimaalselt 1,7 %, välja arvatud Küprosel ja Maltal;

d) taastuvenergia kasutamisega saavutatud kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähenemise määra kindlakstegemiseks jagatakse kõigi transpordiliikide jaoks tarnitud biokütuste, biogaasi ja taastuvelektri kasutamisega saavutatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine lähtetasemega.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, et kohandada III lisas sätestatud transpordikütuste energiasisaldust vastavalt teaduse ja tehnika arengule.“;

c) lisatakse lõige 1a:

„1a. Artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud sihtmäärad arvutatakse järgmiste reeglite alusel:

a) nimetaja, st transpordisektoris tarbitud energia koguse arvutamisel võetakse arvesse kõiki transpordisektorile tarnitud kütuseid ja elektrienergiat;

b) lugeja arvutamisel võetakse arvesse liidu territooriumil kõigi transpordiliikide jaoks tarnitud muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste

ning IX lisa A osas loetletud lähteainetest toodetud täiustatud biokütuste ja biogaasi energiasisaldust;

c) lennu- ja meretranspordi jaoks tarnitud muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ning IX lisa A osas loetletud lähteainetest toodetud täiustatud biokütuste ja biogaasi osakaalu leidmisel korrutatakse nende energiasisaldus teguriga 1,2.“;

d) lõige 2 jäetakse välja;

e) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) esimene, teine ja kolmas lõik jäetakse välja;

ii) neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste tootmisel kasutatakse kas otse või vahesaaduste tootmiseks elektrienergiat, kasutatakse taastuvenergia osakaalu määramiseks taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia keskmist osakaalu tootjariigis kaks aastat enne vaadeldavat aastat.“;

iii) viiendas lõigus asendatakse sissejuhatav tekst järgmisega:

„Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste tootmiseks kasutatud elektrienergiat, mis on otseühenduse kaudu saadud taastuvelektrit tootvast käitisest, võib siiski võtta täiel määral arvesse taastuvelektrina, kui asjaomane käitis:“.

17. Artiklit 28 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2–4 jäetakse välja;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„Komisjon võtab artikli 35 kohaselt 31. detsembriks 2024 vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva direktiivi täiendamiseks, nähes ette metoodika biokütuste ja transpordis kasutatava biogaasi osakaalu määramiseks olukorras, kus biomassi töödeldakse samas protsessis koos fossiilkütustega.“;

c) lõikes 7 asendatakse tekst „artikli 25 lõike 1 neljandas lõigus sätestatud“ tekstiga „artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis b sätestatud“.

18. Artiklit 29 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) esimese lõigu punkt a asendatakse järgmisega:

„a) käesoleva direktiivi artikli 3 lõikes 1, artikli 15a lõikes 1, artikli 22a lõikes 1, artikli 23 lõikes 1, artikli 24 lõikes 4 ja artikli 25 lõikes 1 osutatud eesmärkide ning liikmesriikides taastuvenergia kavandatud osakaalu saavutamisse panustamine;“

ii) neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Biomasskütused peavad vastama lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumidele, kui:

– a) neid kasutatakse tahkete biomasskütuste puhul elektri-, soojus- ja jahutusenergiat tootvates käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on vähemalt 5 MW;

– b) neid kasutatakse gaasiliste biomasskütuste puhul elektri-, soojus- ja jahutusenergiat tootvates käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on vähemalt 2 MW;

– c) gaasilisi biomasskütuseid tootvas käitises on biometaani keskmine voolukiirus järgmine:

i) suurem kui 200 m^3 metaaniekvivalenti tunnis, mõõdetuna standardtingimustele vastaval temperatuuril ja rõhul (st temperatuuril 0 ºC ja atmosfäärirõhul 1 bar);

ii) kui biogaas koosneb metaani ja mittepõlevate muude gaaside segust, alapunktis i sätestatud voolukiirus metaani puhul, ümberarvutatuna lähtuvalt metaani mahuosast segus.“;

iii) neljanda lõigu järele lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriigid võivad kohaldada säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriume väiksema summaarse nimisoojusvõimsusega või biometaani voolukiirusega käitiste suhtes.“;

b) lõikes 3 lisatakse esimese lõigu järele järgmine lõik:

„Käesolevat lõiget, välja arvatud esimese lõigu punkti c, kohaldatakse ka metsa biomassist toodetud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste suhtes.“;

c) lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:

„Esimest lõiku, välja arvatud punkte b ja c, ning teist lõiku kohaldatakse ka metsa biomassist toodetud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste suhtes.“;

d) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Põllumajanduslikust või metsa biomassist toodetud biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused, mida võetakse arvesse lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud eesmärkidel, ei tohi olla toodetud toorainest, mis on saadud maa-alalt, mis oli 2008. aasta jaanuaris turbaala, välja arvatud juhul, kui esitatakse tõendid selle kohta, et asjaomase tooraine viljeluseks ja kogumiseks ei kuivendata varem kuivendamata pinnast.“;

e) lõike 6 esimese lõigu punkti a alapunkt iv asendatakse järgmisega:

„iv) ülestöötamisel pööratakse tähelepanu pinnase kvaliteedi ja elurikkuse säilitamisele eesmärgiga minimeerida negatiivset mõju ning see viiakse läbi nii, et hoidutakse kändude ja juurte kogumisest, põlismetsade seisundi halvendamisest ja nende istandikeks muutmisest ning tundlike muldadega metsade ülestöötamisest, tehakse võimalikult vähe suuri lageraieid ning tagatakse, et järgitakse kohalikes tingimustes sobivaid lagupuidu eemaldamise ülemmäärasid ja selliste raiesüsteemide kasutamise nõudeid, mille puhul mõju pinnase kvaliteedile, sealhulgas pinnase tihenemisele, samuti elurikkuse aspektidele ja elupaikadele on võimalikult väike;“

f) lõike 6 esimese lõigu punkti b alapunkt iv asendatakse järgmisega:

„iv) ülestöötamisel pööratakse tähelepanu pinnase kvaliteedi ja elurikkuse säilitamisele eesmärgiga minimeerida negatiivset mõju ning see viiakse läbi nii, et hoidutakse kändude ja juurte kogumisest, põlismetsade seisundi halvendamisest ja nende istandikeks muutmisest ning tundlike muldadega metsade ülestöötamisest, tehakse võimalikult vähe suuri lageraieid ning tagatakse, et järgitakse kohalikes tingimustes sobivaid lagupuidu eemaldamise ülemmäärasid ja selliste raiesüsteemide kasutamise nõudeid, mille puhul mõju pinnase kvaliteedile, sealhulgas pinnase tihenemisele, samuti elurikkuse aspektidele ja elupaikadele on võimalikult väike;“

g) lõike 10 esimese lõigu punkt d asendatakse järgmisega:

„d) käitistes kuni 31. detsembrini 2025 kasutatavatest biomasskütustest elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel vähemalt 70 % ning alates 1. jaanuarist 2026 vähemalt 80 %.“

19. Lisatakse artikkel 29a:

„Artikkel 29a

Kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste puhul

7. Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest saadud energiat võetakse artikli 3 lõikes 1, artikli 15a lõikes 1, artikli 22a lõikes 1, artikli 23 lõikes 1, artikli 24 lõikes 4 ja artikli 25 lõikes 1 osutatud eesmärkide ning liikmesriikides taastuvenergia kavandatud osakaalu saavutamiseks arvesse üksnes juhul, kui nende kütuste kasutamisel vähenevad kasvuhoonegaaside heitkogused vähemalt 70 %.

8. Ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest saadud energiat võib artikli 25 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise sihtmäära saavutamiseks arvesse võtta üksnes juhul, kui nende kütuste kasutamisel vähenevad kasvuhoonegaaside heitkogused vähemalt 70 %.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, et näha ette metoodika muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega saavutatava kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise hindamiseks. Selle metoodika puhul tagatakse, et ära hoitud heitkogustele vastavaid arvestusühikuid ei anta CO_2 eest, mille kogumise eest on juba saadud arvestusühikuid mõne muu õigusnormi alusel.“

20. Artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimeses lõigus asendatakse sissejuhatav tekst järgmisega:

„Taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste arvessevõtmisel artikli 3 lõikes 1, artikli 15a lõikes 1, artikli 22a lõikes 1, artikli 23 lõikes 1, artikli 24 lõikes 4 ja artikli 25 lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks kohustavad liikmesriigid

ettevõtjaid tõendama, et taastuvkütuseid ja ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid käsitlevad artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 ning artikli 29a lõigetes 1 ja 2 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid on täidetud. Selleks kohustavad nad ettevõtjaid kasutama massibilansisüsteemi, mis:“;

b) lõike 3 esimene ja teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võtavad meetmed selle tagamiseks, et ettevõtjad esitavad usaldusväärse teabe artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 ning artikli 29a lõigetes 1 ja 2 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumidele vastavuse kohta ning teevad selle teabe koostamiseks kasutatud andmed taotluse korral asjaomasele liikmesriigile kättesaadavaks.

Käesolevas lõikes sätestatud kohustusi kohaldatakse sõltumata sellest, kas taastuvkütused ja ringlussevõetud süsinikupõhised kütused on toodetud liidus või on imporditud. Biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste geograafilist päritolu ja lähteaineid käsitlev teave iga kütusetarnija puhul tehakse käitajate, tarnijate või asjaomaste pädevate asutuste veebisaitidel tarbijale kättesaadavaks ning seda ajakohastatakse igal aastal.“;

c) lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad, millega kehtestatakse taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste tootmise standardid, võimaldavad saada täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta artikli 29 lõike 10 ning artikli 29a lõigete 1 ja 2 kohaldamise eesmärgil, tõendada vastavust artikli 27 lõikele 3 ja artikli 31a lõikele 5 või tõendada, et biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad artikli 29 lõigetes 2–7 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele. Artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele vastavuse tõendamisel võivad ettevõtjad esitada nõutavad tõendid vahetult hankimisala tasandil. Komisjon võib artikli 29 lõike 3 esimese lõigu punkti c alapunkti ii kohaldamise eesmärgil tunnustada alasid, kus kaitstakse haruldasi, ohustatud või väljasuremisohus ökosüsteeme või liike, mida on tunnustatud rahvusvaheliste lepingutega või mis on kantud valitsustevaheliste organisatsioonide või Rahvusvahelise Looduskaitseliidu koostatud nimekirjadesse.“;

d) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Liikmesriigid võivad koostada riikliku kava, mille raames kontrollitakse artikli 29a lõike 3 alusel välja töötatud metoodika kohaselt vastavust artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 ning artikli 29a lõigetes 1 ja 2 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumidele liikmesriigi pädevate asutustega seotud kogu järelevalveahela ulatuses. Sellist kava võib kasutada ka selleks, et kontrollida liidu andmebaasis oleva ettevõtjate lisatud teabe täpsust ja täielikkust ning tõendada vastavust artikli 27 lõikele 3, samuti selliste biokütuste, vedelate biokütuste ja

biomasskütuste sertifitseerimiseks, mille puhul maakasutuse kaudse muutuse risk on väike.

Liikmesriik võib teavitada sellisest riiklikust kavast komisjoni. Komisjon hindab sellist kava eelisjärjekorras, et hõlbustada selliste kavade kahe- ja mitmepoolset vastastikust tunnustamist. Komisjon võib rakendusaktidega teha otsuse selle kohta, kas selline talle teada antud riiklik kava vastab käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 34 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse teel.

Kui otsus on positiivne, ei tohi teiste komisjoni tunnustatud kavade raames keelduda asjaomase liikmesriigi riikliku kava vastastikusest tunnustamisest seoses nendele kriteeriumidele vastavuse kontrollimisega, millega seoses komisjon on asjaomast kava tunnustanud.

Elektri-, soojus- ja jahutusenergiat tootvate käitiste jaoks, mille summaarne nimisoojusvõimsus on 5–10 MW, kehtestavad liikmesriigid lihtsustatud riikliku kontrollikava, et tagada artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumide täitmine.“;

e) lõike 9 esimene lõik asendatakse järgmisega:

Kui ettevõtja esitab tõendid või andmed, mis on saadud vastavalt kavale, mille kohta on tehtud lõike 4 või lõike 6 kohane otsus, ei nõua liikmesriik temalt täiendavaid tõendeid vastavuse kohta nendele kavaga hõlmatud elementidele, millega seoses komisjon on seda kava tunnustanud.“;

f) lõige 10 asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigi taotlusel, mis võib põhineda ettevõtja taotlusel, kontrollib komisjon kõikide olemasolevate tõendite põhjal, kas artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 ning artikli 29a lõigetes 1 ja 2 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid, mis on seotud taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste allikaga, on täidetud.

Komisjon teeb kuue kuu jooksul alates sellise taotluse saamisest artikli 34 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse teel rakendusaktidega otsuse selle kohta, kas liikmesriik võib:

a) võtta asjaomasest allikast toodetud taastuvkütuseid ja ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid arvesse artikli 29 lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud kriteeriumide täitmiseks või

b) kohustada erandina käesoleva artikli lõikest 9 taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste allika tarnijat esitama täiendavaid tõendeid kõnealustele säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumidele vastavuse ning kõnealuste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise miinimummäärade järgimise kohta.“

21. Artikli 31 lõiked 2–4 jäetakse välja.

22. Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 31a

Liidu andmebaas

10. Komisjon tagab liidu andmebaasi loomise, et võimaldada vedelate ja gaasiliste taastuvkütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jälgitavust.

11. Liikmesriigid kohustavad asjaomaseid ettevõtjaid kandma sellesse andmebaasi õigeaegselt täpsed andmed tehtud tehingute ja nende tehingutega seotud kütuste säästlikkusnäitajate, sealhulgas tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta asjaomaste kütuste kogu olelusringi vältel alates nende tootmisest kuni nende liidus ära tarbimiseni. Andmebaasi lisatakse ka teave selle kohta, kas konkreetse kütusesaadetise tootmiseks on antud toetust, ning kui on, siis teave asjaomase toetuskava liigi kohta.

Kui see on kogu tarneahela ulatuses andmete jälgitavuse parandamiseks asjakohane, võib komisjon kasutada õigust võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, et laiendada liidu andmebaasi lisatava teabe ulatust nii, et see hõlmaks ka asjakohaseid andmeid alates kütusetootmiseks kasutatud tooraine tootmisest või kogumisest.

Liikmesriigid kohustavad kütusetarnijaid kandma liidu andmebaasi teabe, mis on vajalik artikli 25 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

12. Liikmesriikidele tagatakse juurdepääs liidu andmebaasile, et võimaldada seiret ja andmete kontrollimist.

13. Liikmesriigid tagavad, et kui seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi saadetise tootmisega on välja antud päritolutagatis, tühistatakse see enne, kui sellise saadetise saab andmebaasis registreerida.

14. Liikmesriigid tagavad andmebaasis oleva ettevõtjate lisatud teabe täpsuse ja täielikkuse kontrollimise, näiteks vabatahtliku või riikliku kava abil.

Andmete kontrollimiseks kasutatava vabatahtliku või riikliku kava puhul, mida komisjon on tunnustanud vastavalt artikli 30 lõigetele 4–6, võib andmete kogumiseks kasutada vahenduslülina kolmandate isikute teabesüsteeme, kui komisjoni on sellisest kasutamisest teavitatud.“

23. Artiklit 35 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„Artikli 8 lõike 3 teises lõigus, artikli 29a lõikes 3, artikli 26 lõike 2 neljandas ja viiendas lõigus, artikli 27 lõike 1 teises lõigus, artikli 27 lõike 3 neljandas lõigus, artikli 28 lõikes 5, artikli 28 lõike 6 teises lõigus, artikli 31 lõike 5 teises lõigus ja artikli 31a lõike 2 teises lõigus osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva muutmisdirektiivi jõustumisest]. Komisjon koostab hiljemalt üheksa kuud enne kõnealuse viie aasta pikkuse ajavahemiku lõppemist volituste delegeerimist käsitleva aruande. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa

Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 7 lõike 3 viiendas lõigus, artikli 8 lõike 3 teises lõigus, artikli 29a lõikes 3, artikli 26 lõike 2 neljandas ja viiendas lõigus, artikli 27 lõike 1 teises lõigus, artikli 27 lõike 3 neljandas lõigus, artikli 28 lõikes 5, artikli 28 lõike 6 teises lõigus, artikli 31 lõikes 5 ja artikli 31a lõike 2 teises lõigus osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

c) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„Artikli 7 lõike 3 viienda lõigu, artikli 8 lõike 3 teise lõigu, artikli 29a lõike 3, artikli 26 lõike 2 neljanda ja viienda lõigu, artikli 27 lõike 1 teise lõigu, artikli 27 lõike 3 neljanda lõigu, artikli 28 lõike 5, artikli 28 lõike 6 teise lõigu, artikli 31 lõike 5 ja artikli 31a lõike 2 teise lõigu alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

24. Lisasid muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisadele.

Artikkel 2

Määruse (EL) 2018/1999 muutmine

1. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 11 asendatakse järgmisega:

„11) „liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärgid“ – kogu liitu hõlmav siduv eesmärk vähendada liidus 2030. aastaks kõigis majandusharudes kasvuhoonegaaside heidet 1990. aastaga võrreldes vähemalt 40 %, direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu siduv 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärk, liidu tasandi peamine eesmärk suurendada 2030. aastaks energiatõhusust vähemalt 32,5 % ja 2030. aastaks seatud eesmärk suurendada elektrivõrkude omavahelist ühendatust 15 %ni ning mis tahes järgnevad selles valdkonnas 2030. aastaks seatud eesmärgid, milles Euroopa Ülemkogu või Euroopa Parlament ja nõukogu on kokku leppinud;“

b) punkti 20 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) seoses komisjoni soovitustega, mis põhinevad artikli 29 lõike 1 punkti b kohasel taastuvatest energiaallikatest toodetud energia valdkonna hindamisel – liikmesriigi varajane panus direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu

siduva 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärgi täitmisse, mõõdetuna liikmesriigi riiklike taastuvenergia võrdlustasemete suhtes;“.

(2) Artikli 4 punkti a alapunkt 2 asendatakse järgmisega:

„2) seoses taastuvenergiaga:

seoses direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu siduva 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärgiga panus selle eesmärgi saavutamisse, väljendatuna taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaaluna asjaomase liikmesriigi summaarses energia lõpptarbimises aastal 2030, samuti selle panuse soovituslik trajektoor alates 2021. aastast. Aastaks 2022 peab soovituslik trajektoor jõudma võrdlustasemeni, mille puhul on saavutatud vähemalt 18 % taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu summaarsest kasvust ehk erinevusest liikmesriigi 2020. aasta siduva riikliku eesmärgi ja 2030. aasta eesmärgi saavutamisse antava panuse vahel. Aastaks 2025 peab soovituslik trajektoor jõudma võrdlustasemeni, mille puhul on saavutatud vähemalt 43 % taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu summaarsest kasvust ehk erinevusest liikmesriigi 2020. aasta siduva riikliku eesmärgi ja 2030. aasta eesmärgi saavutamisse antava panuse vahel. Aastaks 2027 peab soovituslik trajektoor jõudma võrdlustasemeni, mille puhul on saavutatud vähemalt 65 % taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu summaarsest kasvust ehk erinevusest liikmesriigi 2020. aasta siduva riikliku eesmärgi ja 2030. aasta eesmärgi saavutamisse antava panuse vahel.

Aastaks 2030 peab soovituslik trajektoor jõudma vähemalt liikmesriigi kavandatud panuseni. Kui liikmesriik eeldab, et ta ületab oma 2020. aasta siduva riikliku eesmärgi, võib tema panuse soovituslik trajektoor alata prognoosi kohaselt saavutatavalt tasemelt. Liikmesriikide panuste soovituslikud trajektoorid peavad üheskoos võimaldama saavutada liidu 2022., 2025. ja 2027. aasta võrdlustasemed ning direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu siduva 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärgi. Käesoleva määruse kohasest liidu eesmärgi saavutamisse antavast panusest ja selle soovituslikust trajektoorist eraldi on liikmesriigil õigus seada oma riiklikus poliitikas ambitsioonikamad eesmärgid;“.

(3) Artikli 5 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad ühiselt, et nende panused kokku võimaldavad jõuda vähemalt tasemeni, mis vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu siduvale 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärgile.“

(4) Artikli 29 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Taastuvenergia valdkonnas hindab komisjon lõikes 1 osutatud hindamise raames edusamme, mis on tehtud seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaaluga liidu summaarses energia lõpptarbimises, lähtudes soovituslikust liidu trajektoorist, mis algab 2020. aastal tasemelt 20 %, jõuab võrdlustasemeni, mille puhul on 2022. aastaks saavutatud vähemalt 18 %, 2025. aastaks vähemalt 43 % ja 2027. aastaks vähemalt 65 % taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu summaarsest kasvust ehk erinevusest liidu 2020. aasta taastuvenergiaeesmärgi ja liidu 2030. aasta taastuvenergiaeesmärgi vahel, ning küündib 2030. aastaks direktiivi (EL)

2018/2001 artiklis 3 osutatud liidu siduva 2030. aastaks seatud taastuvenergiaeesmärgini.“

Artikkel 3

Direktiivi 98/70/EÜ muutmine

Direktiivi 98/70/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Kohaldamisala

Tervise ja keskkonnaga seotud põhjustel kehtestatakse käesoleva direktiiviga maanteesõidukite ja väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate (sealhulgas mujal kui merel olevate siseveelaevade), põllu- ja metsamajanduslike traktorite ning mujal kui merel olevate väikelaevade otto- ja diiselmootorites kasutatavate kütuste tehnilised spetsifikatsioonid ning sealjuures võetakse arvesse nimetatud mootorite tehnilisi nõudeid.“

2. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

(a) punktid 1–3 asendatakse järgmisega:

„1. „bensiin“ – igasugune lenduv mineraalõli, mis on ette nähtud kasutamiseks sisepõlemisega ottomootorites sõidukite käitamiseks ja mis kuulub CN-koodi 2710 12 41, 2710 12 45 või 2710 12 49 alla;

2. „diislikütus“ – CN-koodi 2710 19 43[28] alla kuuluv Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 715/2007[29] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 595/2009[30] osutatud gaasiõli, mida kasutatakse iseliikuvates sõidukites;

3. „gaasiõli, mis on ette nähtud kasutamiseks väljaspool teid kasutatavates liikurmasinates (sealhulgas siseveelaevades), põllu- ja metsamajanduslikes traktorites ning väikelaevades“ – igasugune CN-koodi 2710 19 43[31] alla kuuluv toornaftast saadud vedelkütus, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja

[28] Need CN-koodid on määratletud ühises tollitariifistikus (nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1)).

[29] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).

[30] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).

[31] Need CN-koodid on määratletud ühises tollitariifistikus (nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1)).

nõukogu direktiivis 2013/53/EL,[32] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 167/2013[33] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/1628[34] ning mis on ette nähtud kasutamiseks diiselmootorites;“

(b) punktid 8 ja 9 asendatakse järgmisega:

„8. „tarnija“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001[35] artikli 2 esimese lõigu punktis 38 määratletud kütusetarnija;

9. „biokütused“ – direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 esimese lõigu punktis 33 määratletud biokütused;“.

3. Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

(c) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid kohustavad tarnijaid tagama sellise diislikütuse turustamise, milles rasvhapete metüülestrite (FAME) sisaldus on kuni 7 %.“;

(d) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad, et väävli suurim lubatud sisaldus gaasiõlis, mis on ette nähtud kasutamiseks väljaspool teid kasutatavates liikurmasinates (sealhulgas siseveelaevades), põllu- ja metsamajanduslikes traktorites ning väikelaevades, on 10 mg/kg. Liikmesriigid tagavad, et muid vedelkütuseid kui sellist gaasiõli võib kasutada siseveelaevades ja väikelaevades üksnes juhul, kui asjaomase vedelkütuse väävlisisaldus ei ole suurem kui sellise gaasiõli suurim lubatud väävlisisaldus.“

4. Artiklid 7a–7e jäetakse välja.

5. Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

(e) lõike 1 punktid g, h, i ja k jäetakse välja;

(f) lõige 2 jäetakse välja.

6. I, II, IV ja V lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisale.

Artikkel 4

Üleminekusätted

(5) Liikmesriigid tagavad, et [väljaannete talitus: asendada kalendriaastaga, mille jooksul kehtetuks tunnistamine jõustub] aasta või selle osa kohta kogutud andmed, mis esitatakse liikmesriigi määratud asutusele vastavalt direktiivi 98/70/EÜ artikli 7a lõike 1 kolmandale lõigule ja lõikele 7, mis käesoleva direktiivi artikli 3 lõikega 4 välja jäetakse, edastatakse komisjonile.

---

[32] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiv 2013/53/EL, mis käsitleb väikelaevu ja jette ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/25/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 90).

[33] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. veebruari 2013. aasta määrus (EL) nr 167/2013 põllu- ja metsamajanduses kasutatavate sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 060, 2.3.2013, lk 1).

[34] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53).

[35] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

(6) Komisjon lisab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmed mis tahes aruandesse, mille ta on kohustatud esitama vastavalt direktiivile 98/70/EÜ.

Artikkel 5

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2024. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

   Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 6

Kehtetuks tunnistamine

Nõukogu direktiiv (EL) 2015/652[36] tunnistatakse kehtetuks alates [väljaannete talitus: asendada kalendriaastaga, mille jooksul kehtetuks tunnistamine jõustub].

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

[36] Nõukogu 20. aprilli 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/652, millega kehtestatakse arvutusmeetodid ja aruandlusnõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta (ELT L 107, 25.4.2015, lk 26).